

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรรณิการ์ ชินะโชติ. 2516. "การเปรียบเทียบคำซ้ำแบบหนึ่งในภาษาไทยและเขมร." วิทยานิพนธ์ปริศนาคำศัพท์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จาง กง จิน. 2528. "ภาษาและอักษรของชนชาติต่างๆ ในประเทศจีน." แปลและเรียบเรียงโดย เพ็ญเสี้ยวรุส. ศาสตร์แห่งภาษา เล่ม 5, (สิงหาคม) : 19-28
- ชอบ คชานันต์. 2523. "บทสนทนาภาษาเข่า เชียงใหม่" ศูนย์วิจัยชาวเขา จังหวัดเชียงใหม่ กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงมหาดไทย.
- ธีระพันธ์ ล.ทองคำ. 2531. "วรรณยุกต์และพยางค์ระดับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาเข่า (เมี่ยน) บ้านห้วยแม่ซ้าย ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย." รายงานผลการวิจัย เสนอต่อคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. 2532. "วรรณยุกต์ในภาษาเข่า." รายงานผลการวิจัยทุนรัชดาภิเษกเสนอต่อฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นาวรรณ พันธุเมธา. 2513. การใช้ภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1 พระนคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- บรรจบ พันธุเมธา. 2514. ลักษณะภาษาไทย พิมพ์ครั้งที่ 1 พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ประยูร ทรงศิลป์. 2526. การเปลี่ยนแปลงของภาษา : คำศัพท์ในภาษาไทย. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี.

- ปราณี กุลละวณิชและคณะ. 2532. ภาษาทัศนนา. โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เปรมินทร์ คาระวี. 2530. "รูปและความหมายของคำซ้ำอย่างคี่ที่เป็นคำคุณศัพท์ และคำ
กริยาวิเศษณ์ในภาษาสงขลา." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญศรี วงศ์วิภาณนท์. 2525. "ความหมาย" ในเอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 3,
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, พิมพ์ครั้งที่ 1 เล่ม 3. หน่วยที่ 13. โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฟู เจิง โห้ว. 2525. "คำซ้ำในภาษาจีนและภาษาไทย : การศึกษาเปรียบเทียบ"
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มงคล จันทร์บำรุง. 2531. "จากแผ่นดินใหญ่จีนถึงถิ่นไทย : การย้ายถิ่นและการตั้งถิ่นฐาน
ของเฮ้า." ข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา, 12 (กรกฎาคม-ธันวาคม) : 33-45
- วิจิตร ยอดสุวรรณและคณะ. 2519. รู้จักภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด
ศึกษาสัมพันธ์.
- วิจิตร ภาณุพงศ์. 2520. โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- _____. 2528. ส่วนหนึ่งของเอกสารวิชาการเรื่อง "วิทยาหน่วยคำ : การศึกษา
โครงสร้างภายในคำ." (ซึ่งกำลังจะจัดพิมพ์)
- วิชัย กฤตประโชชน์. 2533. "การสังเกตในภาษาเมียน." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต.
ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุจิตรา บรมินเทนท์. 2509. "คำซ้ำในภาษาไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชา
มัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุคาพร ลักษณะสินาวิน. 2525. "คำซ้ำอุจจารณวิลาส : อีกแง่หนึ่งของระบบเสียง และระบบ
ความหมายในภาษาไทย" วารสารอักษรศาสตร์ 14 (มกราคม) : 11-34

สุปราณี สัมพงษ์. 2510. "ลักษณะคำซ้ำในภาษาไทย" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชา
มัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เหม็ง เหวินเป็ฮว. 2529. "คำซ้ำในภาษาจ้วงเต๋อเป่า." ในจ้วง : ชนชาติไทยใน
สาธารณรัฐประชาชนจีน. หน้า 56-76. ปราณี กุลละวณิชย์, บรรณาธิการ.
กรุงเทพมหานคร : บริษัทกราฟแมนเพรส จำกัด.

อนุমানราชชน, พระธา. 2515. นิรุกติศาสตร์ ภาค 2. พิมพ์ครั้งที่ 4,
โรงพิมพ์ศูนย์การทหารราบ.

อุปทิศศิลปสาร, พระธา. 2514. หลักภาษาไทย. พระนคร. ไทยวัฒนาพานิช.

อภิรดี อุดมมณีสวัสดิ์. 2526. "ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของเสียงสระและความหมายของ
คำซ้ำสองพยางค์ในประเทศไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชา
ภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Diffloth, Gerard. 1976. Expressive in Semai. Austro asiatic Studies. Ocean Linguistics, Special Publication No.13. University of Hawaii Press.

_____. 1979. Expressive phonology and prosaic phonology in Mon-Khmer. in T.L. Thongkum et al. (Eds.), studies in Tai and Mon-Khmer Phonetics and Phonology : In Honour of Eugenic, J.A. Henderson. Chulalongkorn University Press.

Hass, Mary R. 1942. Type of reduplication in Thai. Studies in Linguistics, Vol.1 : 1-4

_____. 1946. Techniques of intensifying in Thai. Word, 2

_____. 1964. Thai-English Students' Dictionary. Standford University Press.

Karnchana Nacaskul. 1962. "A Study of Cognate Words in Thai and Cambodian" Unpublished Master's Thesis, University of London.

Key, Harold. 1965. "Some Semantic Functions of Reduplication in Various Languages." Anthropological Linguistics, 7 : 88-100

- L. Thongkum, Theraphan. 1979. "Iconicity of Vowel Qualities in North-eastern Thai Reduplicated Words" in Studies in Tai and Mon-Khmer Phonetics and Phonology. In Theraphan L. Thongkum (et al.) Bangkok : Chulalongkorn University Press.
- _____. 1985. "Minority Languages of Thailand." Science of Language 5, (August) : 29-74
- Lombard, Sylvia J. and Purnell, Herbert C. 1968. Yao-English Dictionary. Ithaca : Cornell University, Southeast Asia Program.
- Luksaneeyanawin, Sudaporn. 1984. "Some Semantic functions of Reduplicatives in Thai." In P.Tuaycharoen (et al.) Selected Paper from The International Symposium on Language and Linguistics. Chiangmai University. พิมพ์อีกครั้งในสุดาพร ลักษณีนาวิน 2529. ศึกษาศาสตร์และภาษาศาสตร์. เทคเพรสเซอร์วิส จำกัด. หน้า 43-62
- Purnell, Herbert C. 1965. "Phonology of Yao Dialect." Master's thesis, Connecticut : The Hartford Seminary Foundation.
- Matthews, P.H. 1974. Morphology. Cambridge University Press.
- Nida, E.A. 1949. Morphology. Ann Arbor. University of Michigan Press.

ကမ္ဘာ့စာပေ

ภาคผนวก ก.

ประวัติความเป็นมาโดยสังเขปของชาวเขาเผ่าเมี่ยน-เฮ้า

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่าพบในงานวิทยานิพนธ์เรื่อง "การสังเกตลักษณะในภาษาเมี่ยน" ของ วิชัย กฤตประโชชน์ (2533) ได้กล่าวถึง ประวัติความเป็นมาของชาวเขาเผ่าเมี่ยน-เฮ้า ไว้อย่างละเอียด จึงได้นำมากล่าวไว้ด้วยดังนี้

"เมี่ยน" หรือ "อิวเมี่ยน" เป็น คำซึ่งคนเมี่ยน-เฮ้า ใช้เรียกตนเองซึ่งมีความหมายว่า "คน" ส่วนคำว่า "เฮ้า" นั้นเป็นคำที่คนจีนหรือคนไทยใช้เรียกชาวเขาเผ่านี้ มีความหมายว่า "สุนัขป่าเถื่อน" หรือ "ผู้สืบเชื้อสายมาจากสุนัข" สำหรับในงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะใช้คำเรียกชาวเขากลุ่มนี้ว่า "ชาวเขาเผ่าเมี่ยน-เฮ้า" เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ว่าคำเรียกทั้งสองนี้เป็นคำที่ใช้เรียกชนกลุ่มเดียวกันนั่นเอง ชาวเขาเผ่าเมี่ยน-เฮ้า มีถิ่นฐานเดิมอยู่ในประเทศจีน บริเวณแถบมณฑลยูนนาน หูหนาน ไกวเจา กวางสีและกวางตุ้ง ต่อมาจึงได้มีการอพยพลงมาทางตอนใต้ของประเทศจีนเนื่องจากท่ามาหากินยากลำบาก และยิ่งถูกรุกราน โดยชนชาติอื่นซึ่งเป็นชนกลุ่มใหญ่ที่มีอำนาจทางการเมืองและการปกครอง การอพยพดังกล่าวได้กระทำอยู่หลายระยะ คือ ราวคริสต์ศตวรรษที่ 15-16 ได้เข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ทางภาคเหนือของประเทศเวียดนาม แล้วต่อมาได้เคลื่อนย้ายเข้ามาทางทิศเหนือของประเทศลาวและทางทิศตะวันออกของพม่าบริเวณรัฐเชียงใหม่ ต่อมาปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 จึงได้เริ่มอพยพเข้าทางทิศเหนือของประเทศไทย ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่นำมาจาก จังหวัดน้ำกา ประเทศลาวเมื่อพิจารณาจากการตั้งถิ่นฐานที่อยู่ครั้งแรก และช่วงเวลาที่อพยพเข้ามาประเทศไทยแล้ว มงคล จันทรบำรุง (2531) ได้แบ่งคนเมี่ยน-เฮ้า ออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้คือ

ก. กลุ่มเชียงราย-น่าน เป็นกลุ่มแรกที่อพยพเข้ามาประเทศไทย เมื่อ 132 ปีมาแล้ว โดยเข้ามาตามเส้นทางต่างๆ ทางภาคเหนือของจังหวัดน่านถึงเขตอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ปัจจุบันคนเมี่ยน-เฮ้ากลุ่มนี้กระจายอยู่ในจังหวัด เชียงราย (อำเภอแม่จัน อำเภอเชียงคำ อำเภอเชียงของ อำเภอเทิง) จังหวัดพะเยา จังหวัดลำปาง (อำเภองาว) จังหวัดกำแพงเพชร (อำเภอคลองลาน) และจังหวัดสุโขทัย (อำเภอศรีสำริด)

ข. กลุ่มดอยอ่างขาง เป็นกลุ่มที่อพยพมาจากประเทศลาว เข้ามาประเทศไทยทางอำเภอเชียงของ เมื่อประมาณ 120 ปีมาแล้ว จากนั้นจึงได้โยกย้ายไปตั้งถิ่นฐานบริเวณ

คอสอ่างฆาง จังหวัคเซียงใหม่ ปัจจุบันคนเมี่ยน-เฮ้ากลุ่มนี้อาศัยอยู่ในจังหวัคเซียงใหม่ (บริเวณอำเภอฝางและอำเภอแม่ฮาด) และจังหวัคเซียงราช (บริเวณอำเภอเมือง และอำเภอแม่จัน)

ค. กลุ่มเซียงราชตอนบน เป็นกลุ่มที่อพยพมาจากประเทศลาวเข้ามาประเทศไทยเมื่อประมาณ 76 ปีมาแล้ว และได้ตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณอำเภอเซียงแสน และอำเภอเซียงของจังหวัคเซียงราช ปัจจุบันคนเมี่ยน-เฮ้า กลุ่มนี้ตั้งหมู่บ้านกระจายอยู่ในเขตจังหวัคเซียงราช (บริเวณ อำเภอแม่จัน และอำเภอเซียงแสน) จังหวัคลำปาง (อำเภอวังเหนือ และอำเภอองาว) จังหวัคกำแพงเพชร (อำเภอคลองลาน) และจังหวัคตาก (อำเภอพบพระ)

ง. กลุ่มผู้หนีภัยสงคราม เป็นกลุ่มสุดท้าย ที่อพยพเข้ามาทีหลังสุด หลังจากทีสงครามในประเทศเวียดนามและลาวได้ยุติลง โดยอพยพมาจากตำบลตาฝาง อำเภอเมืองสิงห์ จังหวัดน้ำทา ประเทศลาว และได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่บ้านขุนบง ตำบลปงน้อย อำเภอแม่จัน จังหวัดเซียงราช ในเวลาต่อมา

ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ ได้บรรยายในหัวข้อเรื่อง "ฉานเฮฮา (เฮ้าฉาน) ญาติของคนไทยในเมืองจีน" เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2532 ว่าคนเข้าในประเทศไทยจีนมีทั้งหมดประมาณ 1.2 ล้านคน แบ่งออกเป็น 30 กว่ากลุ่มและมีชื่อเรียกต่างๆ กัน อาทิเช่น ผานเฮฮา เฮ้าเฮฮา ชานสื่อเฮฮา หงเฮฮา เปยกู่เฮฮา ฮิวหลานเฮฮา ฉานเฮฮา ฯลฯ อย่างไรก็ตามคนที่ถือว่าเป็นชนชาติเมี่ยน-เฮ้า ในประเทศจีนนั้น ได้รวมชนเผ่ามั่ว และกะไตไว้ในกลุ่มชนเผ่าเมี่ยน-เฮ้าด้วย ซึ่งได้ระบุไว้ว่ามีจำนวนประชากรชาวเมี่ยน-เฮ้า ประมาณ 2.3 แสนคน แบ่งเป็น 3 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 นักวิชาการจีนเรียกว่า "ผานเฮฮา" แต่ชาวผานเฮฮาจะเรียกตนเองว่า "อิวเมี่ยน" อาศัยอยู่ในเขตประเทศจีน (ในมณฑลหูหนาน ชุนนาน กวางตุ้ง กวางสี ไทวจา) เวียดนาม ลาว และไทย

กลุ่มที่ 2 นักวิชาการจีนเรียกว่า "เฮ้าเฮฮา" แต่ชาวเฮ้าเฮฮาจะเรียกตนเองว่า "เบฮ้าม่วน" อาศัยในเขตประเทศจีน (ที่มณฑลกวางสี) เนียงแห่งเดียว

กลุ่มที่ 3 นักวิชาการจีนเรียกว่า "ชานสื่อเฮฮา" แต่ชาวชานสื่อเฮฮา จะเรียกตนเองว่า "กิมมุน" หรือ "กิมคัมมุน" อาศัยอยู่ในเขตประเทศจีน (ที่มณฑลกวางสีและชุนนาน) เวียดนาม และลาว

สำหรับชาวเมี่ยน-เฮ้า ในประเทศไทยพบว่ามีเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้นคือ กลุ่มผานเฮฮา (อิวเมี่ยน) ส่วนจำนวนประชากรชาวเมี่ยน-เฮ้า ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย มงคล จันทร์บำรุง (2531) ได้กล่าวถึงข้อมูลครั้งล่าสุดที่สถาบันวิจัยชาวเขาได้รวบรวมไว้ในปี พ.ศ.

2531 ว่ามีหมู่บ้านชาวเมียน-เข้า ทั้งหมด 204 หมู่บ้าน จำนวน 4,814 หลังคาเรือน มี
ประชากรรวมทั้งสิ้น 36,140 คน อาศัยอยู่ใน 9 จังหวัดซึ่งเรียงจากจำนวนประชากรมากไป
หาน้อย ได้ดังนี้คือ เชียงราย น่าน พะเยา ลำปาง กำแพงเพชร สุโขทัย เชียงใหม่ ตาก
และเพชรบูรณ์

ภาคผนวก ข.

ข้อมูลคำซ้ำในภาษาเมียน-เฮ้า

1. คำซ้ำที่เกิดจากการซ้ำคำตั้ง

รูปแบบที่ พ1

khwiŋ2 khwiŋ1 khwiŋ1

saw1 saw1 saw1

ʔiəm1 ʔiəm1 ʔiəm1

biə2 biə2 biə2

kwa:ŋ2 kwa:ŋ2 kwa:ŋ2

lun2 lun2 lun2

maŋ2 maŋ2 maŋ2

paŋ2 paŋ2 paŋ2

tsun2 tsun2 tsun2

miŋ3 miŋ3 miŋ3

jaŋ3 jaŋ3 jaŋ3

heʔ4 heʔ4 heʔ4

hop4 hop4 hop4

kit4 kit4 kit4

kat4 kat4 kat4

keʔ4 keʔ4 keʔ4

kɔŋ4 kɔŋ4 kɔŋ4

liəŋ4 liəŋ4 liəŋ4

nom4 nom4 nom4

niəm4 niəm4 niəm4

puə4 puə4 puə4

dziəw5 dziəw5 dziəw5

la:m5 la:m5 la:m5

ชดเป็นวงไปเรือซา

เที่ยวไปเรือซา

อยู่ไปเรือซา

เลียสไปเรือซา

ทิ้งไปเรือซา

คลาซออกไปเรือซา

มองไปเรือซา

กินไปเรือซา

ไล่ตามไปเรือซา

ไปต่อไปเรือซา

เดินต่อไปเรือซา

ไล่ตะเพิดไปเรือซา

คัมไปเรือซา

รัดหรือพันไปเรือซา

ตัดไปเรือซา

เค็ดไปเรือซา

พุดไปเรือซา

ช่านหละไปเรือซา

คมไปเรือซา

ร้องไห้ไปเรือซา

เผาไปเรือซา

ฝน(มีค)ไปเรือซา

ก้าวต่อไปเรือซา

lw:5 lw:5 lw:5
 puŋ5 puŋ5 puŋ5
 pha:j5 pha:j5 pha:j5
 thin5 thin5 thin5
 tsəj5 tsəj5 tsəj5
 tsəw5 tsəw5 tsəw5

มองหาไปเรื่อย
 ปล่อกวางไปเรื่อย
 ผ่าไปเรื่อย
 คั้นไปเรื่อย
 หวีไปเรื่อย
 ทำไปเรื่อย

รูปแบบที่ W2

nuŋ3 nuŋ3 nuŋ3 nuŋ1
 suŋ3 suŋ3 sa:w3 sa:w1
 tɕuŋ3 tɕuŋ3 tɕiən3 tɕiən1
 tsuŋ3 tsuŋ3 tsuə3 tsuə1
 buŋ3 buŋ3 buən3 buən2
 dzuŋ3 dzuŋ3 dze:n3 dze:n2
 kuŋ3 kuŋ3 kuən3 kuən2
 tuŋ3 tuŋ3 te:3 te:2
 juŋ3 juŋ3 ja:w3 ja:w3
 nuŋ3 nuŋ3 nan3 nan3
 muŋ3 muŋ3 miən3 miən4
 nuŋ3 nuŋ3 nuət2 nuət4
 nuŋ3 nuŋ3 nuət2 nuət4
 bjuŋ3 bjuŋ3 bjw:ŋ3 bjw:ŋ5
 fuŋ3 fuŋ3 fe:ŋ3 fe:ŋ5
 juŋ3 juŋ3 jaj3 jaj5
 luŋ3 luŋ3 liəm3 liəm5
 puŋ3 puŋ3 piət2 piət2
 tuŋ3 tuŋ3 top2 top2
 fuŋ3 fuŋ3 fa:t2 fa:t4
 khuŋ3 khuŋ3 khwak2 khwak4
 muŋ3 muŋ2 miət2 miət4

แกว่งไปแกว่งมา
 เค้นผ่าน
 กระดกขึ้นลง
 ยึดๆ หดๆ
 เขี่ยกระจาย
 คลอเคลือ
 กูโก, เสียดสี
 กระเพิ่มขึ้นลง
 ขย่มขึ้นๆ ลงๆ
 สิ้นสะเทือน
 ทำสีหน้าบึ้งตึง
 เคลื่อนไหวผลุบๆ โผล่ๆ
 โงกเงกไปมา
 คั้นชุกชุกได้สิ่งปกคลุม
 สะบัดไปมา
 กระเพิ่มแผ่ออก
 มองค้อนควัก
 คั้นตระหนก, หวา
 กระแทกสิ่งของแสดงความไม่พอใจ
 กระจายพุ้ง, เคลื่อนกลาด
 ทำตากลอกกลิ้ง
 กระเพิ่มเป็นระลอก

mun3 mun3 muət2 muət4
 nuŋ3 nuŋ3 naʔ2 naʔ4
 nuŋ3 nuŋ3 nuət2 nuət4
 puŋ3 puŋ3 piət2 piət2

รูปแบบที่ พ3

dun3 den3 dun4 den1
 nuŋ3 nuŋ3 nuŋ4 nuŋ1
 nuŋ3 naw3 nuŋ4 naw1
 puŋ3 piw3 puŋ4 piw1
 sun3 sa:w3 sun4 sa:w1
 dzun3 dze:n3 dzun4 dze:n2
 bjuŋ3 bjwəŋ3 bjuŋ4 bjwəŋ5
 thuŋ3 thiw3 thuŋ4 thiw5
 mun3 miət2 mun4 miət4
 mun3 muət2 mun4 muət4
 nuŋ3 naʔ2 nuŋ4 naʔ4
 tuŋ3 tɔw:j3 tuŋ4 tɔw:j3
 juŋ3 ja:w3 juŋ4 ja:w3
 suŋ3 suə3 suŋ4 suə3
 khuŋ3 khen3 khuŋ4 khen5

รูปแบบที่ พ4

den2 n4 den1
 dzin2 n4 dzin1
 nɔw:ŋ2 n4 nɔw:ŋ1
 nɔw2 n4 nɔw1
 naw2 n4 naw1
 sa:w2 n4 sa:w1
 tɕa:n2 n4 tɕa:n1

เคลื่อนไหวผลุบๆ โผล่ๆ
 สืบหงก โงกเงก
 หดหงกงอไปมา
 แสดงสีหน้าบึ้งตึงไม่พอใจ

ทำอาการลับๆ ล่อๆ
 แกว่งไปมา
 เดินเฉไปเฉมา
 กระโดดขึ้นลง
 เพ่นพ่าน
 คลอเคลีย
 คืบซุกซนขี้กได้สิ่งปกคลุม
 วิ่งเหาะๆ
 กระเฝอมเป็นระลอก
 เคลื่อนไหวผลุบๆ โผล่ๆ
 สืบหงก, โงกเงก
 อาการเดินอู้อ้อ
 อาการเคลื่อนไหวชวบชวา
 ซักซ้าซี้ดซาด
 โคลงไปโคลงมา

ชะเง้อชะแง้
 กลิ้งหลุนๆ
 แกว่งไปมา
 คลานกระตุบๆ
 บิดไปบิดมา
 เพ่นพ่าน
 ซี้ดๆ หดๆ

tsuə2 n4 tsuə1
 buən2 m4 buən2
 len2 n4 len2
 luʔ2 n4 luʔ2
 lun2 n4 lun2
 nop2 n4 nop2
 tɛ:2 n4 tɛ:2
 djun2 n4 djun3
 ja:w2 n4 ja:w3
 jiəw2 n4 jiəw3
 kwan2 n4 kwan3
 nan2 n4 nan3
 tiw2 n4 tiw3
 dit2 n4 dit4
 diəp2 n4 diəp4
 fɔŋ2 n4 fɔŋ4
 gip2 n4 gip4
 khək2 n4 khək4
 muət2 m4 muət4
 miən2 m4 miən4
 naʔ2 n4 naʔ4
 bjɔŋ2 m4 bjɔŋ5
 daj2 n4 daj5
 djaŋ2 n4 djaŋ5
 jaj2 n4 jaj5
 len2 n4 len5
 la:m2 n4 la:m5
 luj2 n4 luj3
 liəm2 n4 liəm5
 ʔnaw2 n4 ʔnaw5

บีบรัดแล้วคลายตัวเป็นจิ้งหะ
 เข็ยกระจาย
 ไหลยัด
 ไหลวัน
 คลายออก
 คลานยัวเข็ย
 กระจ่อมยัวลง
 ร้องครวญคราง
 ย่อมยัวย้อมลง
 ลอยเคว้างคว้าง
 เคลื่อนไหวไปเป็นฝูง
 สิ้นเทา
 แกว่งไปมา
 คินปัด
 หยคตัง
 เขย้าไปมา
 กระจอบตาปริบ
 เดินโหยกเขยอก
 จมคัง
 ทำหน้ายัวคัวขมวด
 โงกเงก
 คินยอกยอก
 สะบัดไปมา
 กลิ้งหลน
 ยีคออกหดเข้า
 เถลไถล
 ก้าวไปอย่างช้า
 เลือย
 มองค้อนควัก
 ทำหน้าเบ้

toŋ2 n4 toŋ5
 thin2 n4 thin5
 puəŋ2 m4 puəŋ5
 baj2 m4 baj1
 tɕhɔŋ2 n4 tɕhɔŋ1
 tɕiən2 n4 tɕiən1
 nat2 ŋ4 nat2
 tɔːj2 n4 tɔːj2
 suə2 n4 suə3
 doʔ2 n4 doʔ4
 fɔʔ2 n4 fɔʔ4
 naw2 ŋ4 naw5
 ʔmiw2 ŋ4 ʔmiw5

รูปแบบที่ W5

du2 duŋ5 duj1
 fu2 fuŋ5 fəj1
 nu2 nuŋ5 nɔːŋ1
 sju2 sjun5 sjaːm1
 tɕhu2 tɕhun5 tɕhɔːŋ1
 tɕju2 tɕjun5 tɕjiən2
 tsu2 tsun5 tsuə1
 ŋu2 ŋun5 ŋaw1
 bu2 bun5 bəj2
 ju2 jun5 jiəw2
 pju2 pjun5 pjɔŋ2
 tu2 tun5 tɔː2
 nu2 nuŋ5 naw2
 bu2 bun5 buə3
 lu2 lun5 liən3

ทยับเขยื้อน
 ชักคั่นชักงอ
 ส่ายไปส่ายมา
 อาการเดินเป๋ไปเป๋มา
 อาการเดินเหมือนขี่โคตรงเดินได้
 กระดกขึ้นลง
 อย่างกระฉับกระเฉง
 อาการเดินอ้ออ้าย
 อาการเคลื่อนไหว ชักซ้ายชิดขวา
 อาการงกๆ เงินๆ
 อาการเคลื่อนไหวของสิ่งที่รุ่งรัง
 อาการคั่นขยิบ
 อาการเคลื่อนไหวของสิ่งที่มอมแมม

เป็นกลุ่มๆ ทั้งหมด
 มีลักษณะขาดกระรุ่งกระวังทั้งหมด
 มีลักษณะห้อย ฮ้อยทั้งหมด
 หรือมหรือมทั้งหมด
 เป็นก่องส้มระเกะระกะทั้งหมด
 มีลักษณะโยกคลอนทั้งหมด
 มีลักษณะห่อรัดทั้งหมด
 งอเป็นคลื่นทั้งหมด
 มีลักษณะแบนทั้งหมด
 มีลักษณะเป็นมันเลื่อมทั้งหมด
 มีลักษณะเป็นพวงระย้า
 มีลักษณะป่องกลม
 มีลักษณะยับย่น หรือเหี่ยวย่นมาก
 มีลักษณะรก ปกคลุม
 มีเกล็ดเลื่อมทั้งหมด

pju2 pjuŋ5 pjoŋ3
 bu2 buŋ5 biən4
 du2 duŋ5 dɔ:ŋ4
 fu2 fuŋ5 feʔ4
 fu2 fuŋ5 fa:t4
 fu2 fuŋ5 fɔʔ4
 khu2 khuŋ5 khuət4
 lu2 luŋ5 lap4
 nu2 nuŋ5 niəw4
 nu2 nuŋ5 nuət4
 su2 suŋ5 suʔ4
 tɕju2 tɕjuŋ5 tɕjiəm4
 du2 duŋ5 dɔ:5
 ʔnu2 ʔnuŋ5 ʔniw5
 ʔnu2 ʔnuŋ5 ʔnaw5

รูปแบบที่ พ6

nɔm3 nɔm1
 kɔŋ3 kɔŋ2
 taw3 taw3
 tiw3 tiw3

tsuŋ3 tsuŋ3
 khwaj3 khwaj4
 puən3 puən4
 tiəm3 tiəm4
 pɛ:ŋ3 pɛ:ŋ5
 tɔj3 tɔj5
 dɔ:m3 dɔ:m1

เป็นกลุ่มๆ ทั้งหมด
 พลิกคว่ำพลิกหงายระเกะระกะ
 ใหญ่โอ้อ่าทั้งหมด
 มีลักษณะขาดรุ่งริ่งทั้งหมด
 มีลักษณะฟัง กระจาย เกื่อนกลาด
 มีสภาพกรุงรัง
 มีลักษณะเป็นหลุมเป็นบ่อ, ขรุขระ
 มีลักษณะเรียงกันเป็นดอกเห็ด ทั้งหมด
 มีลักษณะบิดเบี้ยวทั้งหมด
 มีลักษณะหงิกงอทั้งหมด
 มีจำนวนมาก หรือดก ทั้งหมด
 เป็นประกายวาววับทั้งหมด
 มีลักษณะสั้นทู่ทั้งหมด
 มีลักษณะมอมแมมทั้งหมด
 มีลักษณะเหี่ยวเฉาทั้งหมด

"ทุกๆ ตัว" หรือ "แต่ละตัว"
 "ทุกๆ ขวด" หรือ "แต่ละขวด"
 "ทุกๆ ตัว" หรือ "แต่ละตัว"
 "ทุกๆ ค้ำม" หรือ "แต่ละค้ำม"
 "ทุกๆ เส้น" หรือ "แต่ละเส้น"
 "ทุกๆ ตัว" หรือ "แต่ละตัว"
 "ทุกๆ ต้น" หรือ "แต่ละต้น"
 "ทุกๆ แผ่น" หรือ "แต่ละแผ่น"
 "ทุกๆ เล่ม" หรือ "แต่ละเล่ม"
 "ทุกๆ หยอด" หรือ "แต่ละหยอด"
 "ทุกๆ กระบอก" หรือ "แต่ละกระบอก"
 "ทุกๆ ตัว" หรือ "แต่ละตัว"
 "ทุกๆ เข้า" หรือ "แต่ละเข้า"

๓๖:๓๓ ๓๖:๓๑

๓๗:๓ ๓๗:๓๕

๓๘:๓๓ ๓๘:๓๕

๓๙:๓ ๓๙:๓๕

รูปแบบที่ พ7

khwi๓4* khwi๓1

saw4* saw1

?iə๓4* ?iə๓1

biə4* biə2

kwa:๓4* kwa:๓2

lun4* lun2

ma๓4* ma๓2

pa๓4* pa๓2

tsun4* tsun2

mi๓4* mi๓3

ja๓4* ja๓3

hɛ๓4* hɛ๓4

hop4* hop4

kit4* kit4

kat4* kat4

ke๓4* ke๓4

kɔ๓4* kɔ๓4

liə๓4* liə๓4

nom4* nom4

niə๓4* niə๓4

puə4* puə4

dziəw4* dziəw5

la:m4* la:m5

lɔ:4* lɔ:5

"ทุกๆ วัน" หรือ "แต่ละวัน"

"ทุกๆ เดือน" หรือ "แต่ละเดือน"

"ทุกๆ ค่ำ" หรือ "แต่ละค่ำ"

"ทุกๆ ปี" หรือ "แต่ละปี"

ชดเป็นวงหลายๆ

เที่ยวหลายๆ

อยู่มานานมากๆ

เล็ชหลายๆ

ทงหลายๆ

หลุดออกมาหลายๆ

มองหลายๆ, ดูหลายๆ

กินหลายๆ

ไล่ตามหลายๆ

ไปหลายๆ

เดินหลายๆ

ไล่ตะเพิดหลายๆ

ดืมหลายๆ

พื่นหลายๆ

ตัดหลายๆ, หั่นหลายๆ

เก็บหลายๆ

พูดหลายๆ

ซ่าแหละหลายๆ

ดมหลายๆ

ร้องให้หลายๆ

เผาหลายๆ

ฝน(มีด)หลายๆ

ก้าวเท้าหลายๆ

มองหามหลายๆ

pɯŋ4* pɯŋ5	ปล่องลงมามากๆ
phaːj4* phaːj5	ผ่ามมากๆ
thin4* thin5	ดินมากๆ
tsəj4* tsəj5	หวิ้มมากๆ
tsəw4* tsəw5	ท่ามมากๆ
sjaːm4* sjaːm1	หริ้อมแห่หริ้อมมากๆ
tɕiəw4* tɕiəw1	บานมากๆ
tɕhɔːŋ4* tɕhɔːŋ1	ผอมมากๆ
bəj4* bəj2	แบนมากๆ
jiəw4* jiəw2	มันเลื่อมมากๆ
naw4* naw2	ฮับฮ่น, เห็ฮวฮ่นมากๆ
puj4* puj2	ปุกปุกมากๆ
tc4* tcː2	ป่องมากๆ
buə4* buə3	รกรุงรังมากๆ
laːŋ4* laːŋ3	ทनावเห็นมากๆ
liən4* liən3	มีเกล็ดเลื่อมมากๆ
dɔːŋ4* dɔːŋ4	ใหญ่โอ้อ่ามมากๆ
feʔ4* feʔ4	กะรุ่งกะว้างมากๆ
niəw4* niəw4	บิดเบ้ฮวมมากๆ
su4* su4	ดกมากๆ
tɕjiəm4* tɕjiəm4	เป็นประกาศฮวาววิ้มมากๆ
ʔuŋ4* ʔuŋ4	เหลื่องฮว้ามมากๆ
dɔː4* dɔː5	สั้นทู่ๆ
koː4* koː5	แก่ๆ
lun4* lun5	อ่อนๆ
ʔmiw4* ʔmiw5	มอมแมมๆ
ʔnaw4* ʔnaw5	เห็ฮวเจามๆ

2. คำซ้ำที่ไม่ได้เกิดจากการซ้ำคำตั้ง

รูปแบบที่ R1

fug3 fɔ̃:3 fug4 fɔ̃:1
 hug3 huɟ3 hug4 huɟ1
 tshug3 tshiõ3 tshug4 tshiõ1

อาการหายใจผิดปกติของวัวควาย
 อาการหายใจระรวยๆ
 อาการหายใจทางปากพะงาบๆ

รูปแบบที่ R2

pa3 kheɲ3 pa4 kheɲ1
 pha3 kan3 pha4 kan1
 ta3 nen3 ta3 nen2
 la3 kheɲ3 la4 kheɲ5

อาการเดินเตาะแตะ
 ลักษณะกระโดดกระเดก
 เดินขึ้นเดินลง, คืบขึ้นคืบลง
 อาการเดินโคลงไปโคลงมา

รูปแบบที่ R3

pe2 pe2 paɲ2 paɲ5
 la2 la2 dzat2 dzat2
 loʔ2 loʔ2 foʔ2 foʔ4

อาการรีบเร่ง
 อาการเดินเข้าไปเข้ามา
 อาการเคลื่อนไหวของสิ่งที่ยิ่ง

รูปแบบที่ R4

dje2 n4 dje2
 jɔ̃:ɯ2 ɲ4 jɔ̃:ɯ2
 luʔ2 n4 luʔ2
 ɲɔ̃:j2 ɲ4 ɲɔ̃:j2
 ɲɔ̃p2 ɲ4 ɲɔ̃p2
 ɲɔ̃t2 ɲ4 ɲɔ̃t2
 puən2 ɯ4 puən2
 phiən2 ɯ4 phiən2
 la:j2 n4 la:j3
 lun2 n4 lun3
 ke:ɲ2 ɲ4 ke:ɲ4
 khok2 ɲ4 khok4

ยิ้มแฉิม
 สะบัดพลั่ว
 ไหลริน
 เคี้ยวเอื้อง
 เคลื่อนไหวยัวเฮี้ย
 พุดตะกุกตะกัก
 (ฝน) ตกหอมหิม
 ร่วงพรู
 เซกลา
 เลือย
 แก้วโตงเตง
 อาการงกๆ เงินๆ

biən2 m4 biən5
 kwi:ŋ2 ŋ4 kwi:ŋ1
 fɔ:2 n4 fɔ:1
 hɛ:2 ŋ4 hɛ:1
 bab2 m4 bab2
 bjɔt2 m4 bjɔt2
 dɛt2 n4 dɛ:t2
 dut2 n4 dut2
 djom2 n4 djom2
 djun2 n4 djun2
 fɛ:t2 n4 fɛ:t2
 gwat2 ŋ4 gwat2
 kɔ:t2 ŋ4 kɔ:t2
 klɔk2 ŋ4 klɔk2
 lop2 n4 lop2
 ŋop2 ŋ4 ŋop
 plɛ:ŋ2 m4 plɛ:ŋ2
 tɕhɔp2 n4 tɕhɔp2
 ʔɔk2 ŋ4 ʔɔk2
 paŋ2 m4 paŋ3
 plɔŋ2 m4 plɔŋ3
 fit2 n4 fit4
 hek2 ŋ4 hek4
 sɛ:t2 n4 sɛ:t4

ลูกวูบวาบ
 พัดวาน, ไหลวน
 เสี่ยงหาสใจพืดฟาด
 เสี่ยงหาสใจหอบ
 เสี่ยงวังตักตัก
 เสี่ยงน้ำเคือคปุดๆ
 เสี่ยงนกกกระพือปีกเป็นจิงหวะ
 อาการเคลื่อนไหวชักไขว้
 เสี่ยงคุดกระหนุงกระหนิง
 เสี่ยงครางฮือๆ
 เสี่ยงร้องไห้กระชิกๆ
 เสี่ยงม้าควบ
 เสี่ยงคัมน้ำลงคอ
 เสี่ยงคั้นชลกชลัก
 เสี่ยงคนวังหลายคน
 เสี่ยงบ่นจิมง่าในลำคอ
 เสี่ยงจางตกกระทบพัน^๓
 เสี่ยงเคี้ยวอาหารที่กรอปร่วน
 เสี่ยงอาเจียน
 เสี่ยงดิ่งบิงบิง
 เสี่ยงกะละมังคกลงบนพัน^๓
 เสี่ยงหาสใจคิดคราดในลำคอ
 เสี่ยงร้องไห้สะอึกสะอื้น
 เสี่ยงฝนเม็ด, ฝนเล็บ

ภาคผนวก ค.

ในส่วนของภาคผนวก ค. นี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 : เรื่องย่อของนิทานเมียน-เข้รวม 8 เรื่องและประโยคที่มีคำซ้ำอยู่ใน
นิทานเหล่านั้นรวม 39 ประโยค (เขียนด้วยสีอักษร)

เรื่องที่ 1 : นางฮักซ์ (ku:5 tɕɔ:ŋ3)

นานมาแล้วที่บ้านน้ำกึ่ง มีนางฮักซ์คนหนึ่งอาศัยอยู่ที่นั่นคอยจับคนในหมู่บ้านกิน มันจะ
จับคนกินหลังจากเสร็จฤดูเก็บเกี่ยวแล้วกินคนจนหมดแล้วก็ใช้ไม้วิเศษชี้ให้คนที่ตายไปกลับฟื้นขึ้น
มาอีก เพื่อมาทำงานในฤดูเพาะปลูก แต่ก็มีเด็กกลุ่มหนึ่งที่หนีจากนางฮักซ์ไปได้ทุกครั้ง
นางฮักซ์จึงปลอมตัวมาเป็นย่าของเด็กกลุ่มนั้น เด็กพวกนั้นก็รู้ว่าไม่ใช่ย่าของเธอ ถ้าเป็นย่าก็
ต้องมีผ้าขาวโปกทหัว นางฮักซ์จึงต้องไปหาเปลือกไม้มาพันศีรษะ มาถึงที่บ้านเด็ก เด็กก็ไม่
ยอมเปิดประตู บอกว่ายังไม่เหมือนย่าของคน ต้องมีผ้าพันเอวนางฮักซ์ก็ไปหาเปลือกไม้มาพัน
เอวอีก ครึ่งสุดท้ายเด็กๆ ก็ไม่ยอมเปิดประตูอีกจนกระทั่งนางฮักซ์ไปหาเปลือกไม้มาแต่งตัว
จนครบทั้ง 3 อย่าง มันชอบเอา ปู ปลา และพื้กลับมาด้วย เด็กๆ ก็ยอมเปิดประตูให้
นางฮักซ์ เมื่อเข้าไปแล้วนางฮักซ์ก็ ปิ้ง ปู และปลาที่จับมาด้วย เด็กคนหนึ่งก็ได้รำคาญกาทำ
ให้นางฮักซ์หมดสติไปเด็กๆ พาकिनปู และปลาของนางฮักซ์จนหมดสิ้นแล้วก็เอาก้างปลามาต้ม
แทงไว้ที่ร่างนางฮักซ์ แล้วก็หนีไปที่แนวป่า นางฮักซ์ฟื้นขึ้นมาที่รู้ว่าเด็กๆ หนีขึ้นไปอยู่ข้างบนก็
ร้องถามว่าขึ้นไปข้างบนได้อย่างไร เด็กๆ ก็บอกว่าให้ใช้ขวานฟันหน้าข้าง 1 ที่ก่อนแล้วฟัน
ก้นอีกหนึ่ง 1 ที่ แล้วจึงฟันต้นไม้ นางฮักซ์ทำตามที่เด็กๆ บอกก็เลยเจ็บขาและขวานก็บินไป
จนในที่สุดก็ขึ้นไปได้ ก็บอกให้เด็กๆ มาอยู่ใกล้ๆ เพื่อจะจับเด็กมากินทั้งหมด ให้เด็กๆ มาช่วย
หาหาให้มัน เด็กๆ ก็หลอกเอาหมของมันไปพันไว้รอบๆ กิ่งไม้แล้วเอาใบไม้ทั้งลงไปข้างล่าง
บอกกับนางฮักซ์ว่าทำหิวตก ต้องลงไปเก็บ แล้วก็ทะลวงลงไปทีละคนๆ จนหมด นางฮักซ์พอรู้ก็
รีบกระโดดตามลงไปจึงถูกขวานหรือขลุ่ยกับกิ่งไม้ ไม่รู้จะทำอย่างไรจึงใช้เล็บมือกรีดหนังหัว
หลุดทั้งแผ่น พอลงจากต้นไม้ก็ไล่จับเด็กแต่จับไม่ทัน มันรู้สึกแสบหัวมาก ตัวมันขึ้นไปเลื้อย
แล้วก็เลื้อยกระโหลกศีรษะของมันไปเรื่อย ¹ แล้วนำหนังศีรษะมาปะที่ศีรษะก็ไม่คิด
มันลงมาแล้วก็ไปต่อไปเรื่อย ² หากนี่ที่มันจะไปเห็นคนอยู่ใต้ร่างหมุ่ที่คว่ำอยู่ ใบบู

โผล่ออกมาคล้ายกับเห็ด นางยักษ์คิดว่าเป็นเห็ดก็เด็ดเอาไปต้มกิน ที่นี้ก็มีคนต่างถิ่นผ่านมา นางยักษ์ก็จึงเข้าไปขอหาใส่ที่ศรีหะ ชายคนนั้นมองดูก็รู้เป็นยักษ์จึงแกล้งส่งหมากที่เคี้ยวอยู่ที่นางยักษ์บอกว่าให้ใส่ชานเมื่อได้ชินนกร้องบอกว่า "โรยปนขาว" แล้วก็รับหนึ้นไปบนเขาแล้วเป่าไม้ไผ่เป็นเสียงนกร้อง นางยักษ์ได้ชินก็รับโรยหาใส่ที่ศรีหะ ใส่ชาลงไปก็ถึงเจ็บแสบ มันรู้สึกโกรธมาก ไล่ตามชายแบกของคนนั้น ไล่ตามไปเรื่อยๆ ก็ไม่ทัน ³ ก็ไล่ไปอีกจนทัน ชายคนนั้นจึงถูกฆ่าตายในที่สุด กล่าวถึงเด็กๆ ที่พากันไปซ่อนตัวใต้รางข้าวหมูนั่นก็เหลือมีชีวิตอยู่ต่อมาเพียง 2 คน ได้เติบโตขึ้นเป็นสาวทั้งคู่ ต่อมาก็มีชายหนุ่ม 2 คน พี่น้องหลงทางมาที่หมู่บ้านแห่งนี้ พี่ชายได้ไปอยู่กับลิงที่อยู่ในป่า ส่วนน้องชายได้ผ่านมาพบ 2 สาวพี่น้องที่ซ่อนอยู่ใต้รางข้าวหมู จึงได้ช่วยชานางยักษ์ตายไปและคิดจะแต่งงานกับหญิงสาวคนน้อง ก็นึกขึ้นมาได้ว่าพี่ชายของเขาซึ่งอยู่ในป่ากับฝูงลิง จึงคิดจะไปรับมาอยู่ด้วย ไปถึงที่อยู่ของพี่ชายที่ต้นไม้สูงใหญ่ ก็ไปร้องเรียกให้ลงมาแล้วไปอยู่ด้วยกัน พี่ชายก็ไม่ยอมลงมา บอกว่าเป็นห่วงลูกที่เกิดจากเมียลิง น้องชายก็บอกให้เอาลูกไปอยู่ด้วย โยนลงมาข้างล่างแล้วจะคอยรับ พี่ชายจึงบอกว่าจะไปอยู่กับน้องชาย ตั้งชายเลือมารับ หลอกให้พี่ชายของเขาปล่อยลูกลงมาปล่อยไปเรื่อยๆ มองดูก็ตกลงมาถึงอ้อมแขนของเขา โป้ง! ตกคืนตายหมดแล้ว เอ๊ย! ปล่อยอีก ปล่อยไปเรื่อยๆ ปล่อยจนปล่อยตายหมดก็ร้องเรียกพี่ชายของเขาให้ไปแล้วหละ⁵ พี่ชายลงมาก็พบว่าลูกตายหมดแล้ว จึงตามน้องชายไปอยู่กับหญิงสาวคนพี่ มีลูกหลานมากมายจนถึงทุกวันนี้

เรื่องที่ 2 : กวางตัวผู้ (dje:3 kəw4)

นานมาแล้วยังมีชายคนหนึ่งมีอาชีพล่าสัตว์ ชอบล่ากวางตัวผู้มาก ล่าไปจนกวางตัวผู้ไม่เหลือเลย พวกกวางตัวเมียจึงพากันไปร้องทุกข์ต่อพระราชาแล้วว่านายพรานคนนั้นได้ฆ่าสามีของพวกนางตายไปหมด พระราชาจึงสั่งให้นายพรานไปอยู่กับพวกกวางตัวเมีย ไปเป็นสามีของนางเหล่านั้น ในช่วงเวลานั้นนายพรานไปอยู่กับนางกวางเหล่านั้น เมียของนายพรานก็ได้คลอดลูกชายออกมา ลูกของนายพรานเมื่อโตขึ้นก็อยากทราบว่าใครคือพ่อของเขา แม่ของเขาจึงได้เล่าให้ฟังว่าพ่อเขาต้องไปอยู่กับนางกวางเหล่านั้น ถ้าอยากพบพ่อก็ต้องขึ้นไปบนเขา ไปหาพ่อของเขาที่ปลูกระถ่อมอยู่บนนั้น ลูกชายนายพรานจึงได้เดินทางไปหาพ่อของเขาที่เอาขนมปังจืดติดตัวไปด้วย เด็กหนุ่มได้เดินทางมาจนถึงกระถ่อมบนเขา แล้วก็นำขนมที่ติดตัวไปด้วยไปใส่ไว้ในเตาไฟ แล้วก็ป็นขึ้นไปซ่อนตัวอยู่บนต้นไม้ไม่นานนักพวกกวางเหล่านั้นก็

พากันเดินกลับมาที่พัก สักครู่หนึ่งก็เห็นพ่อของเขามาถึงที่หลัง สักครู่ก็มานัดไปเรื่อยๆ มา
โน้นคมาไปเรื่อยๆ ที่นี้กว้างก็หลับหมดละ นายพรานก็สำรวจไปจนพบชนมชุกอยู่ในเตา
 ไฟ ด้วยความสงสัยจึงบ่นออกมาดังๆว่า ที่นี้ไม่มีใครมาแล้วชนมจะมาอยู่ที่นี้ได้อย่างไร เด็ก
 หนุ่มที่ซ่อนตัวอยู่จึงถ่มน้ำลายลงไปใส่ นายพราน นายพรานจึงแหวนหน้าขึ้นไปพบเด็กหนุ่ม จึงร้อง
 เรียกให้ลงมาข้างล่าง เด็กหนุ่มก็ไม่ยอมลงมา กลัวจะถูกทำร้าย นายพรานก็บอกว่าจะไม่ทำอะไร
 ไรหรอก เด็กคนนั้นจึงยอมลงมาจากต้นไม้ นายพรานได้คุยกับเขาก็รู้ว่า เป็นลูกของตัวเอง เมื่อ
 ถึงเวลาที่เด็กคนนั้นจะลาจากพ่อของตนไป นายพรานก็ได้หัก เขากวางให้ลูกนำติดตัวไปด้วย
 บอกกับลูกชายว่า เมื่อจะนอนค้างที่ไหนก็ให้เก็บ เขากวางไว้กับกิ่งไม้ ที่ใดเก็บไว้ได้ก็ให้
 ค้างคืนที่นั่น เด็กหนุ่มก็จากพ่อมา เดินทางไปจนถึงไร่ร้างของพวกมูเซอจึงเก็บ เขากวาง
 ไว้กับต้นไม้และค้างคืนอยู่ที่นั่นรุ่งเช้าก็คิดจะเดินทางต่อไปแต่ตั้ง เขากวางอย่างไรก็ไม่หลุด เด็ก
 หนุ่มจึงจำเป็นต้องตั้งถิ่นฐานทำมาหากิน มีลูกมีเมียอยู่ที่นั่นตลอดไป

เรื่องที่ 3 : แมวป่า (da?2 ma:w3 tca:w5)

มีพี่ชายน้องชายคนหนึ่ง พี่ชายแต่งงานแล้วส่วนน้องชายยังไม่ได้แต่ง ทั้งพี่ชายและพี่
 สะใภ้เป็นคนซื่อจามักกลั่นแกล้งน้องชายซึ่งอยู่บ้านเดียวกันตลอดเวลา พี่สะใภ้ของเขายก
ไปไว้ทุกวันๆ เก็บผักต่างๆ กลับมาทำและนำยอดผักทองมาต้มปนกับข้าว ตัก
 เฉพาะก้านผักทองให้น้องสามีส่วนตัวพี่สะใภ้กับพี่ชายก็เลือกกินแต่ข้าว พี่สะใภ้มีเจตนาจะกลั่น
 แกล้งน้องชายโดยให้กินแต่ผัก ปรากฏว่าน้องกลับได้กินทั้งผักและข้าวที่อยู่ในก้านผักทองจึงทำ
 ให้อ้วนท้วนแข็งแรงส่วนพี่ชายกับพี่สะใภ้กลับผอมลงๆ เพราะกินแต่ข้าวไม่ได้กินผัก พี่สะใภ้
 ได้ผลไม่มากก็ไม่แบ่งให้น้องสามีบอกแต่ว่าถ้าอยากกินก็ให้ไปปูเสื่อรอเก็บที่ใต้ต้นเอาเอง น้อง
 สามีจึงไปปูเสื่อรอเก็บผลไม้พอผลไม้ร่วงลงมายังไม่ทันได้กินก็มีแมวป่าตามมาล้วงออกจากปาก
 พอผลไม้ร่วงลงมาใส่ปากเขาก็กิน แมวป่าก็ตามมาล้วงที่ปากของเขาก็กิน เขาจึงกัดมือแมวป่าและ
 จับตัวมันไว้ ชายหนุ่มได้สอนให้แมวป่าตัวนั้นร้องเพลง แล้วไปพินกับพ่อค้าม้าตกลงกันว่าถ้า
 แมวป่าสามารถร้องเพลงได้พ่อค้าจะต้องให้สินค้ายทั้งหมดแก่เขา พนันกันแล้วก็ปรากฏว่าแมวป่า
 สามารถร้องเพลงได้อย่างไพเราะ ชายหนุ่มจึงได้ทั้งม้าและลากลับบ้าน ต่อมาพี่สะใภ้ของ
 เขาก็เกิดความอิจฉาอีกจึงทำที่เอื้อปากขอฮืมแมวป่าไปให้พี่ชายทดลองใช้ดูบ้างน้องชายก็ให้พี่
 ชายฮืมไปใช้ แต่ครั้งนี้ไม่เหมือนกับครั้งแรกเพราะพี่ชายของเขาไม่ยอมฮืมแมวป่าข้ามน้ำ
 แต่กลับปล่อยให้แมวป่าว่าสน้ำข้ามไปเอง พอถึงเวลาที่แมวป่าจะต้องร้องเพลงให้พ่อค้าม้าฟัง

แมวป่าจึงร้องไม่ออกด้วยความหนาวได้แต่ร้องว่า "ฉันทหนาวเหลือเกินๆ ฉันทร้องเพลงไม่ได้" พ่อค้าโกรธพี่ชายของเขามาก ตรงเข้ามาจะทำร้ายเขา จึงต้องรีบอุ้มแมวป่าหนีจากมา เมื่อหนีพ้นจากพ่อค้าแล้วพี่ชายเขาก็จัดการฆ่าแมวป่านั้นตายด้วยความโมโห ส่วนน้องชายเห็นพี่ชายกลับมาถึงบ้านโดยไม่มีแมวป่ากลับมาด้วยก็สงสัยจึงถามพี่ชาย พี่ชายก็ตอบว่าได้ฆ่าแมวป่าตายไปแล้วทั้งนี้เพราะมันขี้เกียจร้องเพลงน้องชายได้ฟังดังนั้นก็เสียใจมากร้องไห้เข้าไปในป่าจนไปพบกระดูกของแมวป่ากองอยู่ 2 ท่อน จึงได้นำกลับมาที่บ้าน ผิงไว้ที่หัวนอนหนึ่งท่อนและที่ปลายเท้าอีกหนึ่งท่อน ต่อมาก็เกิดเป็นคันไม้คัน 2 คัน โดยคันที่อยู่หัวนอนนั้นเป็นคันไม้ ส่วนที่อยู่ปลายเท้านั้นเป็นคันไม้ธรรมดา เข้าตุ๋นเนื้อนอนมาไปเขย่าคันไม้ เงินก็ร่วงพรูลงมา ไปเขย่าคันไม้ก็มีทองตกตลบลงมาอีก พี่สะใภ้พอรู้ก็เกิดความริษยาอีก เข้ามาขอเด็กหนุ่มมาให้พี่ชายของเขาได้เขย่าคันไม้บ้าง น้องชายก็ยินยอม เข้าขึ้นมาพี่ชายก็รับมาเขย่าคันไม้ก่อนก็มีคันไม้ร่วงลงมาพอไปเขย่าคันไม้บ้างก็มีแต่ใบไม้ร่วงลงมา พี่ชายโมโหมาก็จัดการโค่นคันไม้ทั้งสองทิ้ง น้องชายของเขาก็ร้องไห้เสียใจไป เอาไม้ไผ่กองนั้นมาผ่า เอาไม้ไผ่ผ่าไปเรือชา (ไม่หยุดเลย) เสรีจแล้วก็สานเป็นที่ฟักไข่ไก่¹⁰ เมื่อสานเสร็จก็ร้องเรียกให้ไก่จากทุกที่มาใช้ในรังฟักไข่ที่เขาสานไว้ ปรากฏว่าทุกวันก็จะมีไก่จากบ้านต่างๆ พากันมาใช้ในที่ฟักไข่ของเขาอยู่มากมายทุกวัน เขาจึงนำไข่เหล่านั้นไปขายได้เงินมากมาย พี่ชายและพี่สะใภ้เห็นเข้าก็เกิดความริษยาอีกจึงเอ่ยปากขอสืมที่ฟักไข่ของน้องชายไปลองใช้บ้างก็ปรากฏว่าไก่ก็พากันมาซัดจนเต็มรังฟักไข่ พี่ชายจึงเกิดโทสะอีกนำรังฟักไข่นั้นไปเผาไฟทั้งหมดน้องชายไม่ทราบจะทำอย่างไรต่อไปแต่พอดีมีลูกหมูอยู่ตัวหนึ่ง จึงคิดเอาคันไม้ที่ถูกโค่นนั้นมาซัดทำเป็นรางข้าวหมูลูกหมูพอได้กินข้าวจากรางนั้นก็โตวันโตคืนจนถึงเวลาก็นำไปฆ่าขายได้เงินมากมาย พี่ชายเห็นดังนั้นก็คิดจะเอาอย่างบ้างโดยขอสืมรางข้าวหมูนั้นมาใส่อาหารเลี้ยงหมูของตัวเอง ปรากฏว่ายิ่งนานวันหมูก็ยิ่งพอมลงทุกวัน จนกระทั่งวันหนึ่งก็มีเหยี่ยวมาโฉบหมูนั้นไปกินเสีย พี่ชายจึงโมโหมากจัดแจงผ่ารางข้าวหมูออกเป็น 2 ซีกแล้วนำไปเผาทิ้ง น้องชายของเขาหาอีก หาไปเรือชา (ไม่ยอมหยุด) ถามว่ารางข้าวหมูของเขาล่ะ¹¹ พี่ชายก็ตอบว่าเผาทิ้งไปแล้วน้องชายก็ร้องไห้เสียใจไปเที่ยวค้นหาซากไม้ที่เผาไม่หมดแล้วนำเศษนั้นมาทำเป็นหวีมาหวีผม นั่งหวีผมอยู่ที่มานั่งหวีไปเรือชาจน (ผม) ยาวจรดคิน¹² พอได้ผมยาวแล้วน้องชายก็ตัดผมแล้วนำไปขายได้เงินมาอีก พี่สะใภ้รู้เข้าก็ให้สามีไปขอสืมหวีน้องชายมาใช้บ้างน้องก็ยอมให้ซืมอีก พี่ชายได้หวีมาก็รับหวีผมตนเองเป็นการใหญ่ ยิ่งหวีเท่าใดผมก็หดสั้นลงมากเท่านั้นจึงแค้นใจนำหวีไปเผาไฟ น้องชายก็ไปเที่ยวค้นหาจนเจอหวีที่เหลืออยู่หนึ่งซี่ เขาจึงนำหวีมาตัดแปลงเป็นเบ็ดไว้ตกปลา ออกไปตกปลาที่ห้วยก็ได้ปลามากมายอีก ทุกๆ วันไปตกปลาเหล่านั้นไปขาย¹³ พี่สะใภ้รู้เข้าก็ริษยาอีกจึงให้สามีไปขอสืมเบ็ดน้องชายมาใช้

บ้างแต่พี่ชายตกคราใดก็ได้แต่ใบไม้ขึ้นมาเป็นพวง จึงเกิดโทษชะง่างเบ็ดทิ้งไปในน้ำ น้องชายรู้เข้าก็เสียใจร้องไห้ไปหาเบ็ดตามแม่น้ำก็ไปพบหญิงสาวสวยคนหนึ่งเข้า หญิงสาวคนนั้นได้ถามถึงสาเหตุที่เขาเสียใจ เขาจึงเล่าเรื่องทั้งหมดให้เธอฟัง เธอจึงได้ลอบใจเขาว่าอย่าเสียใจไปเลยกับเบ็ดเพียงอันเดียว แล้วได้ขอร้องให้ชายหนุ่มไปดูอาการป่วยของพ่อเธอเพราะพ่อเธอเจ็บปากมาหลายวันแล้ว ชายหนุ่มก็ตอบตกลงจะไปช่วยดูให้หญิงสาวนั้นจึงบอกว่าจะอาสาแบกเขาไปเอง แต่มีข้อแม้ให้บิดดาให้สนิกระหว่างที่เดินทางไป ชายหนุ่มก็ให้สัญญาแต่ระหว่างทางนั้นเองชายหนุ่มก็แอบลืมหาคูจึงรู้ว่าตนอยู่ที่ใดเกิดคณานาคและได้คว่ำตะไคร่น้ำติดมือไปด้วย เมื่อสิ้นเสียงดังครั้งที่ 3 ลืมตาก็เห็นบ้านหลังหนึ่งใหญ่โอ้อ่ามาก¹⁴ เห็นงูใหญ่ตัวหนึ่งมีเกล็ดเลื่อมมากๆ ซดเป็นวงร้องครวญครางอยู่ที่นี้¹⁵ หญิงสาวจึงบอกให้พญานาคพ่อของเธอเข้าไปเปลี่ยนเสื้อผ้าเสียใหม่พ่อของเธอเลื้อยไปมาเข้าไปในห้องเปลี่ยนเสื้อผ้ากางเกง (แปลงร่าง) ออกมาเป็นชายชราหนวดเคราขาวปุกปุยมาก¹⁶ ชายหนุ่มได้ตรวจดูอาการชายชราพบว่า เป็นเพราะเบ็ดของเขาที่ถูกขว้างลงน้ำนั้นมาอยู่ในปากพญานาคนั้นเอง จึงได้ดึงเอาเบ็ดออกและใช้ตะไคร่น้ำพอกบาดแผลไว้จนอาการทุเลาลง เมื่อพญานาคหายดีแล้วจึงได้จัดงานเลี้ยงขอบคุณให้แก่ชายหนุ่มและมอบน้ำเต้าวิเศษให้แก่ชายหนุ่มไปหนึ่งใบโดยบอกว่าสามารถจะขอสุรา อาหารกับน้ำเต้าวิเศษใบนี้ ชายหนุ่มได้ถูกนำมาส่งไว้ที่ชายฝั่งแล้วจึงเดินทางต่อพร้อมทั้งดื่มเหล้าจากน้ำเต้าไปด้วยจนเมาหลับไปเมื่อตื่นขึ้นก็มีหญิงสาวคนหนึ่งมาเชิญให้ไปพักอาศัยอยู่ในบ้านของเขาซึ่งมีน้ำเต้าแขวนอยู่ชายหนุ่มจึงเข้าไปอาศัยอยู่ที่บ้านหลังนั้น ทุกเช้าชายหนุ่มจะแขวนน้ำเต้าไว้ที่บ้านแล้วออกไปทำไร่เมื่อเสร็จงานกลับถึงบ้าน ก็ต้องประหลาดใจที่มีสารอาหารจัดรอไว้และบ้านช่องก็มีคนปัดกวาดไว้รอวัน หนึ่งชายหนุ่มจึงแกล้งทำที่ออกจากบ้านไปทำงานแล้วลอบกลับเข้ามาซ่อนตัวอยู่บนชาน บ้านพอบ่าสคล้อยก็ได้ยินเสียงดังมาจากน้ำเต้า และมีหญิงสาวสวยปรากฏร่างขึ้น หญิงนั้นได้ออกมาจัดเตรียมอาหารและทำความสะอาดบ้านเรือนอย่างรวดเร็ว ชายหนุ่มเห็นดังนั้นจึงกระโดดลงมาจากชานและทูนน้ำเต้าด้วยมือหนึ่งจนแตกแล้วเข้าไปจับหญิงสาวนั้นไว้พร้อมทั้งขอให้มาเป็นภรรยาของเขา หญิงสาวคนนั้นก็ทาสอมไม่ได้แต่บอกเขาว่าต้องรอไปอีก 3 ปี โดยระหว่างที่รอให้ถลกหนังนกมาตากแห้งจนเต็มแผ่นหิน ชายหนุ่มก็ตกลงและทำตามที่น่างบจนกระทั่งชนนกกปกคลุมแผ่นหินจนหมด เข้าวันรุ่งขึ้นนั้นเองก็เห็นเสื้อคลุมตัวหนึ่งวางอยู่ ชายหนุ่มจึงนำเสื้อตัวนั้นมาสวมใส่แล้วเดินทางตามแผนที่ที่หญิงสาวบอกไว้ เดินทางไปจนถึงหมู่บ้านแห่งหนึ่งก็พบประตูใหญ่หิมามีปิดสนิทขวางไว้จึงตรงเข้าไปทุบเพียงครึ่งเดียวประตูก็พังทลายลง แล้วจึงเข้าไปภายในวังซึ่งอยู่ภายในประตู พบว่าหญิงสาวที่เขาเฝ้ารอนั้น คือเจ้าหญิงซึ่งได้อภิเษกแล้วกับเจ้าชาย เจ้าหญิงได้ใช้อุบายชมเชยเสื้อคลุมที่ชายหนุ่มใส่เข้าเฝ้าว่างดงามมาก ทำให้

พระสวามีของนางหลงเชื่อจึงขอแลกเปลี่ยนเสื้อคลุมที่ใส่อยู่กับของชายหนุ่ม เจ้าชายได้ใส่เสื้อคลุมอีกชุดนั้นแล้วก็ขึ้นไปนั่งบนบัลลังก์ พระเชษฐาของเจ้าชายมาเห็นเข้าก็เข้าใจผิดว่าเป็นคนร้ายที่บุกรุกเข้ามา จึงสังหารเจ้าชายสิ้นพระชนม์ เจ้าหญิงจึงกลายเป็นหม้ายและได้ครองรักใหม่กับชายหนุ่มอย่างมีความสุข

เรื่องที่ 4 : ลูกสาวของแกะดำง (kc72 daŋ2 siə74)

มีพ่อกับลูกสาวคนหนึ่ง พ่อมีชื่อว่าแกะดำง อยู่มาวันหนึ่งนางยักษ์คนหนึ่งได้แปลงร่างเป็นคนมาขอให้พ่อลูกคนนี้ไปช่วยทำพิธีบวชผีใหญ่ พ่อลูกคนนี้ก็ไปช่วยจนเสร็จงานจึงเตรียมจะลากลับ นางยักษ์จึงเอื้อมชวนให้ลูกสาวของแกะดำงอยู่ค้างคืนกับลูกสาวของนางก่อน แกะดำงระแวงว่าจะเกิดเหตุร้ายกับลูกสาวของตนจึงแอบสั่งลูกสาวไว้ว่าเวลาจะนอนก็ให้สลับเสื่อผ้าและสถานที่ที่จะนอนกับลูกสาวเจ้าของบ้านพร้อมทั้งกำชับว่าต้องเชื่อและทำตามที่พ่อบอกทุกอย่าง

คืนนั้นลูกสาวแกะดำงก็เข้าไปนอนอยู่ที่ห้องเดียวกับลูกสาวของนางยักษ์ กลางคืนนั้นเองลูกสาวของนางยักษ์ได้หลับไป นางยักษ์ก็ออกจากห้องโถงไปฝนเล็บมือตั้งแกรกรๆ¹⁷

ลูกสาวแกะดำงได้ยินดังนั้นจึงรีบลุกขึ้นมามัดเสื่อผ้าออกและเปลี่ยนใส่ของลูกสาวของนางยักษ์แทน จากนั้นก็สลับที่นอนของตนกับลูกสาวของมัน ระหว่างนั้นลูกสาวแกะดำงก็ได้ยินเสียงเท้าว้าวสารกรอกหม้อ สักครู่ก็ได้ยินเสียงฝีเท้านางยักษ์มาหยุดที่ห้องของลูกสาวซึ่งเขอนอนอยู่ด้วย นางยักษ์เดินตรงเข้ามาถึงที่นอนเดิมของลูกสาวนางซึ่งขณะนั้นกลายเป็นลูกสาวแกะดำงนอนอยู่แทนแล้วจัดแจงห่มผ้าให้เรียบร้อย จากนั้นจึงหันไปยังที่นอนเดิมของลูกสาวแกะดำงซึ่งลูกสาวตนเองกำลังนอนหลับอยู่แล้ว ได้ยินมันเหยียดคอหอยลูกสาวของมันทะเลาะ เลือดไหลคั่งซู่ๆ ลงที่ถึงข้าวสาร¹⁸

ลูกสาวนางยักษ์ตื่นขึ้นร้องด้วยความเจ็บปวดถามว่า "แม่มาจิกคอลูกทำไม" นางยักษ์ก็ไม่ฟังเสียงแถมยังฮึดถามอีกว่า "ฉันทันหรือเป็นแม่แก่" จนเลือดหยุดไหล นางยักษ์จึงนำถังนั้นออกไปจากห้อง ทั้งศพลูกสาวไว้ในห้อง พอรุ่งเช้านางยักษ์ก็เตรียมตัวจะไปเอาข้าวที่สีไว้จึงร้องตะโกนบอกลูกสาวว่า คอยดูไฟในเตาให้ดีและถ้าหิวก็ให้กินข้าวแดงที่หุงไว้ให้ ส่วนนางจะออกไปเอาข้าว ลูกสาวแกะดำงก็ตัดสินใจเป็นลูกสาวนางยักษ์รับค่าแม่ และยังวานนางยักษ์ให้หา ปู กบ มาเพื่อตนด้วยเมื่อนางยักษ์ไปแล้วลูกสาวแกะดำงก็รีบไปในครัวเอาข้าวแดงที่หุงไว้ห่อใส่ชายเสื้อเหลืองมอมไปรอบๆ ก็มองเห็นตะเกียบหลายคู่และจอบขุดดินวางอยู่ จึงคว้าติดมือไปด้วยแล้วก็รีบวิ่งไปบนเขา ไปเรียบร้อยแล้วก็ชดหลุมที่ละก้าว สลับกับวางก้อนข้าว 1 ก้อนและปักตะเกียบไว้ 1 คู่¹⁹ ทำ

จนเสร็จแล้วลูกสาวแกะค่างก็รีบวิ่งหนีไปริมฝั่งแม่น้ำ ไปยืนตะโกนเรียกให้พ่อพายเรือข้าม
ฝากมารับ ส่วนนางยักษนั้นกลับมาถึงบ้านก็ร้องเรียกลูกสาวแต่ไม่ได้ยินเสียงชานรับจึงเอะใจ
ผลึกประตูเข้าไปดูในห้องก็พบศพลูกสาวตัวเอง จึงรู้ว่าเมื่อคืนได้ฆ่าผิดคนเสียแล้วนางยักษเสีย
ใจเป็นอันมากจึงสั่งให้สุนัขไปล่าลูกสาวแกะค่างมาให้ได้ปรากฏว่าสุนัขก็กลับไปยืนกินข้าวแล้ว
คาบแต่ตะเกียบกลับมาให้นางยักษ นางยักษโกรธมากที่สุนัขจับมาไม่สำเร็จจึงออกตามเองตาม
ไปจนถึงริมแม่น้ำก็พอดีแกะค่างกับลูกสาวได้ข้ามไปถึงอีกฝั่งหนึ่งแล้ว นางยักษข้ามน้ำไปไม่ได้จึง
ร้องถามลูกสาวแกะค่างว่าข้ามไปได้อย่างไร ลูกสาวแกะค่างก็หลอกว่า เหยียบใบไม้ข้ามมา
นางยักษทำตามก็ไม่สำเร็จ จึงอ้อนวอนให้บอกวิธีข้ามน้ำใหม่และขอร้องว่าอย่าหลอกเลขลูก
สาวแกะค่างก็หลอกอีกโดยบอกว่าให้ชื้อ่องข้ามน้ำมาพอลถึงกลางแม่น้ำให้ทุบโอ่งแรงๆจะช่วยให้
มาถึงฝั่งโดยเร็ว นางยักษจึงชื้อ่องข้ามน้ำมา และด้วยความใจร้อนจึงทุบโอ่งโดยแรงโอ่งจึง
แตกลงนางยักษว่ายนน้ำไม่เป็นจึงต้องจมน้ำตายในที่สุด

เรื่องที่ 5 : สัตว์ประหลาด (ta:2 khəw4 siən2 thəŋ1)

มีภรรยาคนหนึ่งมีลูกมากเกินจนเลี้ยงไม่ไหว ผู้เป็นพ่อจึงตัดสินใจนำลูกชายทั้งหมด
เจ็ดคนไปปล่อยในป่าโดยก่อนจะกลับก็ได้ใช้ เข็มทิ่มแทงนัยน์ตาลูกชายทั้งหมดเพื่อให้ตาบอดเสีย
จะได้กลับบ้านไม่ถูก เมื่อปล่อยลูกไว้ในป่าแล้ว ผู้เป็นแม่ก็คิดถึงลูกเป็นอย่างมาก ทุกๆวันแม่
เขาโศกเศร้าที่นึกมากก็ร้องไห้ทุกวัน²⁰ ทุกๆวัน (ไม่เว้นเลข) ก็ส่งขนมข้าวฟ่างนั้น
ไปให้พวกเสือกิน²¹ พอป้อนขนมใส่ปาก ลูกแมวป่าก็แย่งไปกินเสียหมด แม่จึงคิดจะพา
ลูกหนีจากแนวป่าไปอยู่ที่อื่น ที่นี้ส่งไปเรื่อยๆข้ามน้ำข้ามทะเลเป็นเวลา 7 วัน ก็ส่งถึงที่นั่น²²
ก็เอาขนมป้อนลูกใส่ปากลูก แมวป่าก็วิ่งมาดิ้งไปหมดบังเอิญขณะที่แมวปามาดิ้งขนมใน
ปากของแม่คนที่เจ็ดซึ่งเป็นเด็กฉลาดที่สุดก็จึงถูก เขากัดมือไว้แล้วใช้มือทิ่มนัยน์ตาของมัน เขา
ได้ทดลองหนีจากตาเสือมาป่ายที่นัยน์ตาของคนก็ปรากฏว่าทำให้เขาสามารถกลับมองเห็น
ได้อีกครั้งหนึ่ง ด้วยเหตุนี้เองคนเล็กจึงบอกให้พี่ทั้งหกคนทราบและทำตาม ก็ปรากฏว่าทุกคน
สามารถมองเห็นเป็นปกติอีกครั้งหนึ่ง แต่ก็ไม่สามารถจะกลับบ้านได้ถูกเพราะจำทางไม่ได้เสีย
แล้วจึงได้ช่วยกันอาศัยที่ภูเขาแห่งหนึ่ง หาเลี้ยงชีพด้วยการล่าสัตว์จากป็นที่ประดิษฐ์ขึ้นใช้เอง
ไปเรื่อยๆ วันยังค่ำแต่ละคนก็แบก(สัตว์) กลับมา 1 ตัว²³ กลับมาก็ฆ่าและหั่น
ชำแหละไปเรื่อยๆ แยกเป็นชิ้นลมควันเต็มไปหมด²⁴ อยู่มาวันหนึ่งพี่น้องทั้งเจ็ดกลับมา
จากล่าสัตว์ก็รู้สึกผิดสังเกตเพราะเห็นกับข้าวรวมทั้งเนื้อตากแห้งหายไปในบางส่วน ต่างก็พากัน

สงสัยว่าต้องมีคนมาลักกินอย่างแน่นอน วันรุ่งขึ้นพี่ๆ จึงให้น้องชายคนเล็กเฝ้าดูอยู่ที่บ้าน รอยุ่
 ลึกครู่ก็เห็นสัตว์ประหลาด เขาเห็นอยู่ในต้นทางรางน้ำนั้น ออกมาตามร่องน้ำ เคนโคลง
เคลงออกมาแล้วก็เข้าบ้านหละ²⁵ เมื่อเข้าไปถึงมันก็จัดการหุงข้าวหาอาหาร
 กินอย่างคล่องแคล่วน้องคนเล็กตกใจกลัวมากจึงไม่กล้าส่งเสียงออกไปได้แต่เฝ้าจนมันอิ่มหน้าสำ
 ราญแล้วเดินจากไป ตกเย็นบรรดาพี่ทั้งหกก็กลับมาถึงบ้านและได้ฟังเรื่องราวจากน้องคนเล็ก
 ก็ไม่พอใจที่ให้เฝ้าบ้านแล้วยังไม่ได้ เรื่องราวอะไรยังปล่อยให้เจ้าสัตว์ประหลาดมารื้อค้นบ้าน
 ช่องลักกินอาหารอีกจนได้ จึงตกลงให้น้องชายคนที่ 6 เฝ้าบ้านแทนในวันต่อมาเหตุการณ์วันต่อ
 มากี่เป็นเช่นวันก่อนคือเจ้าสัตว์ประหลาดก็เข้ามารื้อค้นหาอาหารกินอีก เขาคุไปเรื่อยๆก็เห็น
คนนั้นกินไปเรื่อยๆ กินจนกระทั่งกินอิ่มหละ²⁶ มันแหงนหน้ามองเพดานแล้วก็พูดอ้อๆ
 ขึ้นหลายครั้งเข้า เขาจึงอดรททนไม่ไหวพูดโต้ตอบกับมันไป เจ้าสัตว์ประหลาดจึงทำที่เอื่อยซิก
 ซวนให้พี่น้องทั้งเจ็ดคนไปเที่ยวบ้านมันในวันรุ่งขึ้น ก่อนจะกลับไปบ้านของมัน

เมื่อพี่น้องทั้งหกคนกลับมาบ้านก็ได้ฟังเรื่องราวทั้งหมดจากน้องชายคนที่หก วันรุ่งขึ้น
 ขณะที่บรรดาพี่น้องทั้งเจ็ดยังตกใจไม่ได้ว่าจะไปตามคำเชิญดีหรือไม่ ก็พอดีสัตว์ประหลาด
 มาที่บ้านของพวกเขาและเชิญพี่น้องทั้งหมดไปกินอาหารที่บ้าน พี่น้องทั้งเจ็ดซึ่งกำลังสำมะ
 ลอมอยู่ที่หลอกล่อเจ้าสัตว์ประหลาดเข้าไปอยู่ในชะลอมแล้วช่วยกันसानเปิดชะลอมเสียแล้วจึงได้
 ช่วยกันทุบตีสัตว์ประหลาดนั้นจนบอบช้ำไปทั้งตัว เจ้าสัตว์ประหลาดตกใจกลัวเป็นอันมากจึงร้อง
 ขอลี้ชีวิตไว้แล้วจะยกลูกสาวที่มีอยู่เจ็ดคนให้กับชายหนุ่มทั้งเจ็ดคนนี้ พร้อมทั้งบอกเส้นทางที่จะ
 ไปยังบ้านของมัน พี่น้องทั้งเจ็ดคนได้ยินดังนั้นจึงยอมหยุดทุบตีสัตว์ประหลาดและปล่อยตัวไปทันที
 สุด

วันรุ่งขึ้นพี่น้องทั้งเจ็ดก็พากันเดินทางไปบ้านของสัตว์ประหลาดโดยตั้งใจจะไปกิน
 เลี้ยงและชมโฉมลูกสาวทั้งเจ็ดของสัตว์ประหลาด เมื่อไปถึงปากถ้ำของสัตว์ประหลาดพี่ชายคน
 โดก็ใช้กระบองตีต้นไม้หน้าถ้ำ 3 ครั้ง สัตว์ประหลาดก็รีบออกมาเชิญเชิญชายหนุ่มทั้งหมดให้นั่ง
 ลงในที่นั่งที่จัดเตรียมไว้และเข้าไปสั่งให้บรรดาลูกสาวของมัน นำอาหารมาเลี้ยงชายหนุ่มทั้ง
 เจ็ดกำลังจะเริ่มรับประทานอาหาร น้องชายคนที่เจ็ดตาอยู่ไม่สุขกับหงนมองคนนั้นคนนี้ คุไป
เรื่อยๆจนกระทั่งมองขึ้นไปเหนือบริเวณที่พวกเขานั่งอยู่บนม้านั่งนั้น ก็เห็นวางกับดักไว้
กับดักนั้นได้เขยื้อนอยู่²⁷ เขาเห็นดังนั้นจึงพยายามเตือนให้พี่ชายของตนทราบโดยชี้เท้า
 สะกิดพี่ชายก็ไม่เข้าใจกลับคิดว่าพี่น้องชายไม่กล้าหยิบอาหารจึงสะกิดให้พี่ชายช่วยคืบอาหาร
 ให้ น้องชายพยายามเตือนอย่างไรพี่ชายเหล่านั้นก็ไม่เข้าใจอยู่นั่นเอง เวลาที่ผ่านไปเพดาน
 หินข้างบนก็เริ่มเขยื้อนมากขึ้น น้องชายเห็นดังนั้นจึงรีบวิ่งออกมาจากห้องแสร้งทำว่าจะออกมา
 ปัสสาวะข้างนอก ชั่วพริบตาที่เขาก้าวออกจากห้องเขาก็ได้ยินเสียงวัตถุใหญ่กระทบตกลงพื้นดังกึก

ก้องและไม่ได้ยินเสียงที่ชายทั้งหกดังออกมาจากห้องนั้นเลย มีแต่เสียงสัตว์ประหลาดเท่านั้นที่ร้องสั่งให้ลูกสาวรีบไปดื่มน้ำที่คอกวัวไว้ครบเจ็ดตัวหรือไม่ เสียงลูกสาวตอบว่า คอกวัวนี้ได้แค่ 6 ตัว ส่วนเจ้าตัวเล็กนั้นหลุดหนีไปได้ สัตว์ประหลาดจึงสั่งให้ลูกสาวออกไปล่าเจ้านกขานน้อยและใช้สุนัขนำทางไป น้องชายคนเล็กได้ยินดังนั้นจึงรีบวิ่งหนี วิ่งไปจนตัวเหลืองไปเห็นต้นไม้มีโพรงลมอยู่ จึงมุดเข้าไปซ่อนตัวและอ้อนวอนให้เทวดาอารักษ์ช่วย ก็ปรากฏว่ามีแมลงมมตัวหนึ่งมาช่วยชักใยปิดโพรงไม้ขึ้น สุนัขที่ตามรอยมาก็ได้กลิ่นจึงมาวนเวียนอยู่รอบๆ ต้นไม้ขึ้น เมื่อสัตว์ประหลาดวิ่งตามมาพบจึงร้องคำสั่งสุนัขเหล่านั้นว่าวิ่งเฝ้ามาแต่เช้าไอ้เจ้าจันศัตรุหนีไปไกล สัตว์ประหลาดเล็กลุ่มที่จะตามจับน้องชายคนเล็กก็พอดีนึกขึ้นได้ว่าจะต้องหาปืนเตรียมไปอย่างเนือชายหนุ่มทั้งหกที่อาศัยอยู่ในบ้าน จึงตัดต้นไม้ที่มีรังของน้องชายคนเล็กซ่อนตัวอยู่ไปทำปืน คำวันนั้นสัตว์ประหลาดก็จัดการอย่างชายหนุ่มทั้งหกคนที่ลานหน้าบ้านด้วยปืนที่หามาไว้รวมทั้งก่อนที่มีน้องชายคนเล็กซ่อนอยู่ด้วยปืนก่อนที่เขาซ่อนอยู่ ปืนได้รับความร้อนก็เกิดเป็นรอยแตกและมองลอดออกมาได้ แล้วก็หนีไม้แยกออกไป อ้อ! เห็นสั้นเท้าผ่าเท้าของพี่ชายของเขาระเกาะระกะคว่าบ้างหงายบ้าง²⁸ เหล่าลูกสาวของสัตว์ประหลาดก็พากันมานั่งบนขอนไม้ที่มีโพรงก่อนนั้น น้องชายคนเล็กจึงหาทางเอาชีวิตรอดจากถูกย่าง เอามีคพของเขามาสอดออกไปโน้นที่ไฟนั้น แล้วก็เผา เผาไปเรื่อยๆ จนมีคของเขาดังแจ้เลย²⁹

เขาก็สอด (มีค) ไปอย่างรวดเร็วตามรอยไม้แตก ลูกสาวสัตว์ประหลาดถูกแทงด้วยมีคเผาไฟปวดแสบปวดร้อนก็คิดว่ามีตะขาบซ่อนตัวอยู่ จึงร้องบอกพ่อว่ามีตะขาบอยู่ในขอนไม้ สัตว์ประหลาดไม่เชื่อจึงเดินมาทดลองนั่งบ้าง ก็ปรากฏว่าน้องชายคนที่เจ็ดก็แทงด้วยมีคเผาไฟอีก เมื่อเป็นดังนี้สัตว์ประหลาดจึงคิดว่าเป็นตะขาบจริงๆ จึงทุบขอนไม้ทิ้งไปในป่า บังเอิญฝนก็ตกลงมาพอดีไฟที่ติดอยู่จึงดับเด็กหนุ่มจึงรอดชีวิตมาได้ เขาหนีออกจากโพรงไม้มาได้ก็คิดที่จะแก้แค้นให้กับพี่ชายทั้งหกจึงเตรียมไปนั่งฝนมืดอยู่ข้างลำห้วย ฝนมืดจนกระทั่งเปลือกไม้ไผ่ร่วงลงมา ร้องถามเขาว่ากำลังทำอะไร เขาก็ตอบว่าฝนมืดเพื่อจะไปฆ่าสัตว์ประหลาดและเล่าเรื่องทั้งหมดให้เปลือกไม้ไผ่ฟัง เปลือกไม้ไผ่ได้ฟังดังนั้นจึงอาสาจะช่วยชายหนุ่มในครั้งนี้นี้ด้วย ฝนมืดไปเรื่อยๆจนเห็นปลุกานมาถึงที่นั้น³⁰ เขาฝนมืดไปจนได้ผู้ช่วยฆ่าสัตว์ประหลาด 10

อย่างคือ เปลือกไม้ไผ่, ปู, ไข่เคื่อน, ลูกฟัก, แมวป่า, หนู, งู, ตะขาบ, เสือ, และหมี่ คำวันนั้นหลังจากชกซ้อมแผนการแล้วชายหนุ่มพร้อมด้วยผู้ช่วยทั้งสิบก็มุ่งหน้าไปบ้านสัตว์ประหลาด เมื่อไปถึงบ้านสัตว์ประหลาดเขาก็เอาลูกฟักไปแขวนไว้หน้าประตู แมวป่าและหนูก็แก้งส่งเสียงวิ่งไล่กันรอบบ้าน หมี่ก็ไปขุมรอยอยู่ที่หิ้งผี ปูก็เข้าไปรอกอยู่ในโอ่งน้ำ หนูส่งเสียงดังมากจนสัตว์ประหลาดทนไม่ไหวรีบลุกออกมาดูว่าเกิดอะไรขึ้น ก็วางลงจากเตียงมาสวมรองเท้าก็ถูกตะขาบซึ่งซ่อนตัวกัดเอา ออกจากห้องนอนลงบันไดมาก็ลื่นกลิ้งลงมาเพราะเหยียบเปลือก

ไม้ไผ่ ลูกฟักซึ่งห้อยรอกอยู่ที่ตกลงมาใส่ศีรษะของมัน สัตว์ประหลาดรู้สึกแปลกใจกับเหตุการณ์ที่
 เกิดขึ้นเป็นอันมากจึงคิดจะก่อไฟให้บ้านมีแสงสว่าง ก่อไฟมาคุดน้อย ก่อไฟใส่เดือนกัคืนปัดๆ
อยู่ในขี้เถ้า ฟุ้งกระจายเข้าตาของมัน³¹ มันจึงรีบวิ่งไปล้างตาที่โถงน้ำพอจางขึ้น
 ลงไปในโถง ปูซึ่งรอกอยู่ที่หนีบมือมันไว้แน่น งูก็ปราดออกมากัด สัตว์ประหลาดสงสัยว่าตัวมัน
 คงถูกผีกระทำเป็นแน่จึงวิ่งไปยังหิ้งผีคิดจะเอากระดาษมาเผาทำพิธีเรียกผี หมี่ซึ่งคอยที่อยู่จึง
 เข้าตะปบมันลากไปที่ประตู เสือก็มาช่วยกันดึงกิ่งร่างสัตว์ประหลาดจนร่างกายของมันแหลก
 เหลวไม่มีชิ้นดีและจบชีวิตลงที่ริมทิวสนนั่นเอง

เรื่องที่ 6 : อักษรกินเด็ก (ku2 tɕwɛŋ3 paŋ2 fu?2 tɕuŋj4)

สามีภรรยาคนหนึ่งซึ่งยากจนมากพร้อมลูกได้เดินทางไปของานท่าจากครอบครัวอักษร
 โดยเข้าใจผิดว่าเป็นคนธรรมดา เมื่อถึงเวลาทำไร่อักษรนางจ้างก็ให้สามีภรรยาออกไปทำงาน
 และอาสาจะดูแลลูกของพวกเขาให้เป็นอย่างดี สองสามีภรรยาที่วางใจไม่คิดระแวง ออกไปทำ
 งานอย่างสบายใจ ระหว่างที่เขาสองคนออกไปทำงานนั้น อักษรผู้สามีได้พินคอดักนั้นขาด
 จากร่างและนำร่างมาทำอาหาร ส่วนศีรษะนั้นก็นำมาวางไว้บนเบาะอย่างเดิมทำเสมือนว่า
 ทารกนั้นกำลังหลับอยู่

เวลาผ่านไปจนเลขเที่ยงแล้วสองสามีภรรยาจึงได้ยินเสียงนางจ้างมาร้องเรียกให้
 ไปกินอาหารกลางวัน อักษรยังบอกอีกว่าวันนี้ไม่มีผักแต่พอคมีไก่อยู่หนึ่งตัวจึงนำมาฆ่าทำเป็นอา
 หารให้กิน สองสามีภรรยากลับบ้านมาเหลือบดูเห็นลูกนอนหลับหัวหลับสบายจึงไม่ได้เข้าไปดู
 แต่รีบไปกินอาหารจนอิ่มเรียบร้อย แล้วจึงเดินเข้าไปหาลูกคิดจะไปหั่นนมลูก นางอักษรเห็นดังนั้น
 เกรงว่าความลับจะแตกจึงรีบห้ามไว้ว่าไม่ต้องไปกวนเด็กเพราะได้ให้อาหารกินจนอิ่มหลับไป
 แล้วให้รีบกลับไปทำไร่เสร็จคิดว่า พวกเขา (สองสามีภรรยา) จึงออกไปทำงานต่ออีกท่า
ไปเรือจนกระทั่งมืดค่ำ³² ถึงเวลาที่จะต้องกลับบ้านแล้วจึงกลับไปที่บ้านของนางจ้าง
 ก็จะมีลูกกลับบ้านไปจนถึงก็เปิดผ้าห่มออกดูพบแต่ศีรษะของลูก ก็พากันร้องไห้ด้วยความเสียใจ
 อักษรก็ได้ที่พูดเขาเสียว่า กินเนื้อลูกตัวเองไปยังไม่รู้อีก สองสามีภรรยาแค้นใจอย่างมากแต่ก็
 ไม่รู้จะสู้กับอักษรได้อย่างไรจึงต้องกลับบ้านไปด้วยความเสียใจที่เสียรู้ให้อักษร

เรื่องที่ 7 : มังกร (tcu:3 hu:η3)

ชายคนหนึ่งสามารถชิงธนูได้แม่นยำมาก เวลาว่างเขามักออกไปยิงธนูล่าสัตว์ วันหนึ่ง เขาก็ไปเที่ยวป่า เที่ยวไปเรื่อย ๆ (ไม่หยุด) จนไปถึงที่นั่นที่ข้างบึงใหญ่³³ เขาจึงหยุดพักทำกระท่อมพักแรมที่นั่น เห็นมีชายชราผมขาวปกป้อมมากอยู่ที่นั่น³⁴ ที่นั่นชายชราได้เห็นกัทธาสรากับว่ารู้จักเขาดีว่า เขาเป็นนักยิงธนูที่แม่นยำและเพ็งจะเคยมาที่นี่เป็นครั้งแรกใช้ไหม จากนั้นชายชราก็ได้เล่าเรื่องราวของตนให้ชายหนุ่มฟังว่า แท้จริงแล้วตนเป็นมังกรที่อาศัยอยู่ในบึงใหญ่นี้ ตอนนี้มีเรื่องเดือดร้อนที่อยากจะให้ชายหนุ่มช่วยเหลือ ในวันรุ่งขึ้นจะมีการประลองฝีมือระหว่างชายชรา กับ ศัตรู ซึ่งจะมาแข่งชิงภรรยาของชายชรา ชายชรามีอายุมากแล้วเกรงว่าจะต่อสู้กับศัตรูไม่ไหวต้องพ่ายแพ้ จึงอยากจะให้ชายหนุ่มช่วยใช้ธนูยิงศัตรูของเขาด้วย ชายชราจะต่างจากศัตรูโดยชายชราจะเป็นมังกรตัวเล็กมีวดลายบนลำตัวและมีเขายู่บนหัว ส่วนศัตรูของเขานั้นจะเป็นมังกรตัวใหญ่และหงอนที่หัวรวมทั้งคร่ามาก ถ้าเห็นมนุษย์เช่นชายหนุ่มจะต้องจับกินแน่นอน ชายชราจึงได้สั่งไว้ด้วยว่าเมื่อเวลาที่พวกเขาออกมาสู้กันนั้นจะมีลมพัดรุนแรงและดินจะฟุ้งทะเลสาบก็อย่าได้ตกใจไป ถ้าชายหนุ่มคิดจะช่วยเขาก็ขอให้อยู่รอดเหตุการณ์ต่อไป กล่าวจบชายชรา ก็เดินหายลับไปในบึงใหญ่

เช้าวันรุ่งขึ้นชายหนุ่มก็ยังคงคิดถึงเรื่องที่ชายชราได้ขอร้องไว้จึงตัดสินใจอยู่ในกระท่อมที่พักไม่ออกไปล่าสัตว์ตามที่คิดไว้ ครั้นถึงเวลาเย็นท้องฟ้าก็มืดครึ้มอย่างกระทันหัน ฝนก็เริ่มโปรยลงมาพร้อมกับต้นไม้มาก่อนลมมาอย่างต่อเนื่อง น้ำจากบึงใหญ่ก็ไหลบ่าขึ้นมาสักครู่หนึ่งก็ปรากฏร่างของมังกร 2 ตัวกำลังโรมรันพันตักันเป็นพัลวัน ทั้ง 2 ตัวพันรัดกันไปเรื่อย ๆ จนเหมือนกับต้นไม้แก่ๆ (ต้นไม้แก่จะมีลักษณะลำต้นบิดเป็นเกลียว)³⁵ ต่างก็สู้กันจนเสียงสะเทือนเลื่อนลั่น น้ำก็กระลอกป่นป่วน ชายหนุ่มมองไปยังบริเวณที่ทำการต่อสู้เห็นมังกรตัวเล็กเสีที่ถูกลงไปใต้น้ำเกือบมิด จะยิงมังกรตัวใหญ่ก็ยังไม่ไหวหวัหวัที่จะยิง ตั้งท่าจะยิงธนูอยู่ 3 ครั้งจึงได้โอกาสเหมาะ ขณะที่มังกรตัวเล็กใช้เขาเสีหัวของมังกรตัวใหญ่เข้ามาใกล้ชายหนุ่มจึงลั่นธนูเข้าใส่มังกรตัวใหญ่จนหายไปในท้องน้ำ สักครู่หนึ่งก็เห็น (มังกรตัวใหญ่) แก้ออกทะเล คลายออกจากกันเรื่อย ๆ ปล่อยตัวเล็กนั้นออกมา³⁶ พิชขาดแผลจากลูกธนูทำให้มังกรตัวใหญ่เจ็บปวดจนสู้ต่อไปไม่ไหว จึงรีบพละหนีไปยังบริเวณผาชันน้ำ มังกรตัวเล็กจึงรีบตามไปจึงตามไปจนทันและก็ฆ่ามังกรตัวใหญ่ได้ในที่สุด การต่อสู้สงบลงมังกรตัวเล็กจึงมาปรากฏร่างในรูปของชายชรากลับมาขอบคุณชายหนุ่มที่ได้ช่วยเหลือเขาเป็นอย่างดี และยังได้สั่งไว้ว่ามีของฝากให้นำไปรับประทาน 2 สิ่ง มีไม้ 1 ตะกร้า และชิงจำนวนหนึ่ง โดยจะวางไว้บริเวณเชิงเขาให้ชายหนุ่มนำกลับไปด้วย เมื่อไปใกล้บ้านก็จะมีหมูสีขาวรออยู่ 1

ตัวสามารถลงไปเป็นอาหารได้ ชายหนุ่มจึงเดินทางจากบึงใหญ่กลับบ้าน ระหว่างทางก็ได้
 หยอดแฉะรับของฝากที่ชายชราฝากไว้ให้จึงพบว่าแท้ที่จริงสิ่งที่ชายชราให้ไว้ไม่ใช่ไข่หรือชิง
 แต่กลับกลายเป็นเงินและทองอย่างละโถียงแทน ชายหนุ่มจึงแบกเงินกลับบ้าน เมื่อกลับ
 มาบ้านก็เห็นหมู่สาวตามที่เขาชราได้บอกไว้ จึงได้ยิงด้วยธนูและนำมาทำอาหาร

เรื่องที่ 8 : กะทะ (tshe:ṅ1)

มีพี่สาวน้องสาวคู่หนึ่งฐานะแตกต่างกันมาก พี่สาวเป็นคนยากจนและมีลูกชายเป็นเต่า
 ไม่ใช่คน น้องสาวนั้นมีลูกเป็นคนมีหลายคนและมีกินมีใช้มากกว่าพี่สาว พี่สาวลำบากเดือดร้อนก็
 ไปอาศัยข้าวปลาอาหารมาเลี้ยงตนและลูกจากน้องสาวเสมอ

อยู่มาวันหนึ่งหลังจากขอข้าวบ้านน้องสาวมาแล้ว พี่สาวก็เดินกลับบ้านตัวเอง ขณะ
 กลับมาก็ไปพบงูใหญ่ตัวหนึ่งนอนขวางอยู่กลางทาง ไม่ว่าจะผ่านไปโดยการส่งเสียง กระทั่งเท้า
 อย่างไม่รู้ก็นอนนิ่งไม่ยอมเคลื่อนไป นางจึงเปลี่ยนใจไม่คิดจะไล่ งูก็เดินอ้อมงูนำข้าวกลับไป
 บ้านแล้วเตรียมก่อไฟต้มน้ำไว้หนึ่งกะทะ แล้วก็หีบกล้วย (ภาชนะสานด้วยหวายที่ใช้ใส่พายหลัง
 สำหรับใส่ผัก) เดินกลับไปทาง พอไปถึงนางก็วางกล้วยไปเรียกให้งูเข้า งูก็เดินเข้าไป
ชดจนเต็มกล้วย³⁷ นางก็รับนำกล้วยกลับบ้าน เท(งู)ใส่ในกะทะ งูก็ชดเป็นวงไปเรื่อย ๆ
โดยดี³⁸ แล้วจึงใช้กระดิ่งปิดกะทะต้มไว้ทั้งคืน ต้มทั้งคืนน้ำเดือดพลั๊กพลั๊กเลย³⁹

เข้าขึ้นนางคิดจะแกะเนื้องูไว้ให้ลูกชายกินเปิดกระดิ่งออกดูเห็นเงินทองเต็มกะทะไปหมด ลูก
 เต่าจึงบอกกับแม่ว่าน่าจะเชิญน้ามากินข้าวที่บ้านด้วยแม่ก็เห็นด้วยจึงรีบไปเชิญมาเพื่อจะขอบ
 คุณที่ให้ข้าวแก่นางและลูกเสมอมา เมื่อไปถึงบ้านน้องสาวนางก็เชิญไปกินข้าวที่บ้านนาง น้อง
 สาวแปลกใจอย่างมากเพราะเห็นว่าพี่สาวไม่มีกิน จึงพูดส่อเสียดเหยาะเอื้อยว่าไปถึงบ้านแล้วจะ
 มีอะไรให้กินหรือ เมื่อมาถึงบ้านของพี่สาว ก็มองเห็นเต่านอนคว่ำอยู่บนพื้นจึงเอ่ยถามเต่าว่า
 ไหนล่ะที่ชวนมาให้กิน ไม่เห็นมีอะไรเลย เต่าจึงบอกให้น้ารอสักครู่ จากนั้นก็เคาะปู้ (เครื่อง
 รางของชั่ง) 3 ครั้ง ก็ปรากฏข้าวปลาอาหารและสุรารวางเรียงรายอยู่ตรงหน้าพี่สาว พี่
 สาวเห็นดังนั้นจึงตกใจจนสิ้นชีวิตไปทันที

ประโยคที่มีคำซ้ำจากนิทานทั้ง 8 เรื่อง

เรื่องที่ 1

1. nin3 kan2 fa:p5 miŋ3 biə2 ʔaʔ4 biə2 biə2 biə2 təj5
 มัน ตัวเอง ขึ้น ไป เลีย แล้ว เลียไปเรื่อย ๆ ลก.
 nin3 ɲəj1 ɲgɔ:v3 khɔ:v4
 มัน ของ ศีรษะ กระทบ
 "ตัวมัน(นางยักษ์)ขึ้นไปเลีย แล้วก็เลียกระทบศีรษะของมันไปเรื่อย ๆ"

2. nin3 djiə2 taj3 tɕo:v2 miŋ3 ʔaʔ4 miŋ3 miŋ3 miŋ3
 มัน ลง มา ก็ ไป แล้ว ไปต่อไปเรื่อย ๆ
 "มัน(นางยักษ์)ลงมาแล้วก็ไปต่อไปเรื่อย ๆ"

3. tsun2 ɲ2 taw3 tɕan2 da:m3 nɛ:v1 tsun2 tsun2 tsun2
 ไล่ นั้น ลน. คน แยก ของ ไล่ไปเรื่อย ๆ
 ɲ4 tsa:v2
 ไม่ กัน
 "(นางยักษ์)ไล่ตามชายแยกของคนนั้น ไล่ตามไปเรื่อยๆก็ไม่ทัน"

4. duə4 nin3 kɔ:v5 puŋ5 fuʔ2 tɕuəj4 djiə2 puŋ5 puŋ5
 หลอก เขา พี่ชาย ปล่อย -เด็ก, ลูก- ลง ปล่อยไปเรื่อย ๆ
 ɲaŋ2 tɕiən4 dot4 djiə2 thaw5 nin3 jiət4 lɔ:p4
 คุณ กล.กคน. ตก ลง ถึง เขา -อ้อมแขน-
 "(เขา)หลอกให้พี่ชายของเขาปล่อยลูกลงมา ปล่อยไปเรื่อย ๆมองคุณก็ตกถึง
 อ้อมแขนของเขา"

5. ʔe:j4 ʔe:ŋ5 puŋ5, puŋ5 puŋ5 puŋ5 puŋ5 kɔ:1 puŋ5 taj2
 เอ็ช! อึ๊ก ปล๋อช ปล๋อชไปเรือชๆ ปล๋อช จน ปล๋อช ตาย
 dze:ŋ tɕo:2 hew2 tɕien4 nin3 kɔ:5 miŋ3 mi:2 ʔaʔ4
 หมด ก็ ร้องเรือช กล.ทส. เขา พี่ชาย ไป -ลก.-
 "เอ็ช! ปล๋อชอึ๊กปล๋อชไปเรือชๆ ปล๋อชจนปล๋อชตายหมดก็ร้องเรือชพี่ชายของ
 เขาให้ไปแล้วละ"

เรื่องที่ 2

6. ʔa:1 nɔ:2 tɕo:2 tɕie2 naj4 nom4 nom4 tɕie2 ʔuə4 nom4 nom4
 เต็ชวัก, สักครุ๋ มา นี้ คมไปเรือชๆ มา โนน คมไปเรือชๆ
 "สักครุ๋ ก็มานี้คมไปเรือชๆ มาโนนคมไปเรือชๆ"

เรื่องที่ 3

7. nin3 ʔaw4 nɔ:j3 nɔ:j1 miŋ3 ljaŋ5
 เขา พี่สะใภ้ ทุกวัน ไป ไร่
 "พี่สะใภ้ของเขาออกไปไร่ทุกๆวัน"
8. luŋ3 dɔ:m1 tɕia3 sin1 taj3 miŋ3 gam4 diaŋ5 tɕo:2
 เข้าครุ๋ ตึนนอน มา ไป เขย่า ตันไม้ ก็
 diaŋ5 ɲa:n3 phjo:4* phjo:1 ne:1 dɔ:t4
 ตันไม้ เงิน ร่วงพรุลงมามาก ลก. ตก, ร่วง
 "เข้าครุ๋ตึนนอนมา (เขา) ไปเขย่าตันไม้เงินก็ร่วงพรุลงมา"
9. ʔe:ŋ5 miŋ3 gam4 law4 tɕieŋ1 lop2 m4 lop2 ne:1 dɔ:t4
 อึ๊ก ไป เขย่า ตันไผ่ ทอง เสี่ยงของหนักตก ลก. ตก
 "ไปเขย่าตันไผ่ก็มีทองตกตบตีบลงมาอีก"

10. tsɔː4 m² təj⁵ law⁴ taj³ phaːj⁵ tsɔː4 law⁴
 เอา นั้น กอง ไม้ไผ่ มา ผ่า เอา ไม้ไผ่
 phaːj⁴ phaːj⁵ taːj² ʔeːʔ⁴ tsia⁴ tɕeː2 law⁵
 ผ่าไปเรื่อยๆ(จริงๆ) เสร็จแล้วก็ สาน ไม้ ที่ปักไว้
 "เอาไม้ไผ่กองนั้นมาผ่า เอาไม้ไผ่ผ่าไปเรื่อยๆ(ไม่หยุดเลย)เสร็จแล้วก็
 สานที่ปักไว้ไว้"

11. nin³ jiəw⁵ ʔeːŋ⁵ lɔː5 ʔa⁷ lɔː4* lɔː5 naj³ kaː5
 เขา น้องชาย อีก หา ลก. หาไปเรื่อยๆ ถาม ว่า
 nin³ neː1 tuːŋ³ tsoː3 niː4
 เขา ของ หมู ราง ละ
 "น้องชายของเขาหาอีก หาไปเรื่อยๆ(ไม่ยอมหยุด)ถามว่ารางข้าวหมู
 ของเขาละ"

12. tsuəj⁵ tɕien⁴ ton¹ tsej⁵ tsej⁵ thɔː4 daw¹
 นิ่ง กล.ทส. ม้านิ่ง หวีไปเรื่อยๆ จรด ดิน
 "(เขา)นิ่งหวีผมอยู่ที่ม้านิ่งหวีไปเรื่อยๆ จนผมฮาวจรดดิน"

13. ɲɔːj³ ɲɔːj¹ miŋ³ bat² m² təj⁵ bjaw⁵ miŋ³ maj²
 ทุกๆวัน ไป ตก นั้น เหล่า ปลา ไป ขาย
 "ทุกๆวันไปตกปลาเหล่านั้นไปขาย"

14. taː2 faːm¹ dzun² phjɔː4 taŋ³ nuŋ⁵ gɔːj¹ puət²
 -- ที่ 3 -- ครั้ง เสียง -- ลืมตา -- เห็น
 ɲɔːm¹ tom³ pjaw⁴ dɔːŋ⁴* dɔːŋ⁴ ʔuə⁴
 หลัง ใหญ่ บ้าน โย้อ่า, หูหรามาก ที่นั้น
 "ตื่นเสียงดังครั้งที่ 3 (เขา) ลืมตาก็เห็นบ้านหลังใหญ่โย้อ่ามากอยู่ที่นั้น"

15. puət2 tiw3 tom3 ʔna:ŋ1 lian4* lian3 khwi:ŋ3
 เห็น ลน. ใหญ่ งู มีเกล็ดเลื่อมมากๆ ขดเป็นวง
 tɕian4 daw1 djun2 n4 djun2 təj5
 กล.ทส. ที่นี้ ร้องครวญคราง ลก.
 "เห็นงูใหญ่ตัวหนึ่ง มีเกล็ดเลื่อมมากๆ ขดเป็นวงร้องครวญครางอยู่ที่นี้"

16. nin3 tiə1 lun2 n4 lun3 nəj1 piə2 pjaw4 ke:n1
 เชอ พ่อ เลือยไปมา ลก. เข้า -ในห้อง-
 nian2 tshuət4 luŋ1 həw5 tshuət4 jiet2 taw2 ʔŋ1
 เปลี่ยน ออก เสื่อ กางเกง ออก 1 ลน. คนแก่
 sia:m1 puj4* puj2
 หนวดเครา ชาวปู่ชุกมาก
 "พ่อของเขาเลือยไปมาเข้าไปในห้อง เปลี่ยนเสื่อกางเกงออกมา (หมายถึง
 แปลงร่าง)เป็นชายชราหนวดเคราชาวปู่ชุกมาก"

เรื่องที่ 4

17. kuʔ2 tɕw:ŋ3 ne:5 ʔɕ:ʔ tshuət4 m4 niə2 miŋ3 dziəw5
 -นางยักษ์- ตัวเมีย ก็ ออก ห้องโถง ไป ฝน
 puəʔ2 doʔ2 gwaj5 sc:t2 n4 sc:t4
 -เล็บมือ- เสียงฝนเล็บ
 "นางยักษ์ก็ออกจากห้องโถงไปฝนเล็บมือดังแกรกราก"

18. haj5 nin3 niət4 nin3 siəʔ4 tɕaŋ2 diə4 thoŋ1 dzja:m4
 ได้ยิน เขา,มัน หยิก เขา,มัน ลูกสาว -คอหอย- ทะลุ เลือด
 tso:4* tso:1 ne:1 niə2 naj2 məj3 tho:ŋ4
 ไหลซู่ๆ ลก. ลง ที่ ข้าวสาร ถึง
 "(เขา) ได้ยินมัน (นางยักษ์)หยิกคอหอยลูกสาวของมันทะลุ เลือดไหลดังซู่ๆ
 ลงที่ถึงข้าวสาร"

19. miŋ3 miŋ3 taŋ3 wet4 jiet2 nɔːm1 tsaw2 kha4 hiət4 dun2
 ไปเรื่อย ๆ ลท. ชุด 1 ก้าว -สลับ- วาง ก้อน
 naːŋ5 hiət4 jiet2 dun3 naːŋ5 lɔːŋ5 suŋ5 tsəw2
 ข้าว วาง 1 ก้อน ข้าว ปีก คู่ ตะเกียบ
 "ไปเรื่อย ๆ แล้วก็ชุดหลุมที่ละก้าวสลับกับวางก้อนข้าว 1 ก้อน และปีกตะเกียบ
 ไว้ 1 คู่"

เรื่องที่ 5

20. nin3 maː1 ʔɛ74 nɔːj3 nɔːj1 dzaw2 taːj3 nɔːj3 nɔːj1
 เขา แม่ ก็ ทุก ๆ วัน โศกเศร้า มา(กล.ลล.) ทุก ๆ วัน
 ŋeː1 niəm4
 ก็ ร้องไห้
 "ทุก ๆ วันแม่เขาโศกเศร้าขึ้นมาก็ร้องไห้ทุก ๆ วัน"

21. nɔːj4* nɔːj1 neː1 fuŋ5 naːj2 taʔ2 tɕhan4 djuə4 miŋ3 pun1
 ทุก ๆ วัน ก็ ส่ง นั้น -ข้าวฟ่าง- ขนม ไป ให้
 nin3 buə1 ɲan2
 พวกเขา กิน
 "ทุก ๆ วันแม่ก็ส่งขนมข้างฟ่างนั้นไปให้พวกเขากิน"

22. ʔu4 dzun2 nɔːj1 ʔɛ74 fuŋ5 miŋ3, miŋ4* miŋ3 kan1 tɕien4
 ---^{๕๕} --- ก็ ส่ง ไป ไปเรื่อย ๆ ตาม กล.ทส.
 daːj1 tshuət4 kɔː1 tɕoː2 fuŋ5 tu4 siə2 nɔːj1 m2 nɔːj1
 น้ำทะเล ออก จน ก็ ส่ง ได้ 7 วัน นั้น วัน
 tɕoː2 fuŋ5 tɕien4 thaw5 m2 diə4
 ก็ ส่ง ติด, กับ ถึง ที่นั้น
 "ที่นี้๕๕(แม่ของเขา)ก็ส่ง(พวกเขา)ไปเรื่อย ๆ ข้ามทะเลออกมาจนเป็น เวลา
 7 วันก็ส่งถึงที่นั้น (ที่แห่งใหม่)"

23. miŋ3 miŋ3 jiət2 ๓๖:๓1 ๓๓๓๕ jiət2 la:n3 jiət2 taw3 ne:1
 ไปเรือฯ 1 วัน ค่า 1 คน(ลน.) 1 ตัว(ลน.) ก็
 ๓๓๕ tɕiən4 dzuən5

แบก กล.ทส. กลับ

"ไปเรือฯวันยังค่า แต่ละคนก็แบก(สัตว์)กลับมา 1 ตัว"

24. dzuən5 ta:j3 ๗๕๗4 liəŋ4 ๗๓๗4 liəŋ4 liəŋ4 liəŋ4 gɔ:v3
 กลับ มา ก็ ช้าแหละ ลก. ช้าแหละไปเรือฯ แยกส่วน

ta:j3 khaŋ5 dzɔ:v2 ๗๓๕4

มา(กล.ลล.) รมควัน เต็มไปหมด ที่นั่น

"(พวกเขา)กลับมาก็ช้าแหละละ ช้าแหละไปเรือฯ แยกเป็นขึ้นรมควัน
 เต็มไปหมด"

25. puət2 ๗iəm1 ๗๓๕4 ๓๓๕5 ๗๓๓๓ kin2 kw:n1 kan1 tɕiən4
 เห็น อยู่ -ในนั้น- น้ำ ร่อง ต้นทาง ตาม กล.ทส.

๗๓๓๓ kin tɕaw4 la3 khe:ŋ3 la4 khe:ŋ5 ne:1 tshuət4

-ร่องน้ำ- ทาง -อาคารเดินโคลงเคลง- ก็ ออก

ta:j3 ๗๕๗4 tɕo:2 piə2 pjaw4 ta:2 ๗๓๗2

มา ก็ มา เข้า บ้าน --ลก.--

"(เขา)เห็น(สัตว์ประหลาด)อยู่ในต้นทางร่องน้ำนั้น ออกมาตามร่องน้ำ
 เดินโคลงเคลงออกมาแล้วก็เข้าบ้านแหละ"

26. nin3 maŋ2 maŋ2 maŋ2 puət2 ๗๓๕4 taw3 nan2 nan2 nan2,

เขา มองดูไปเรือฯ เห็น นั้น คน กินไปเรือฯ

nan2 kw:1 nan2 pe:w4 ๗๓๗4

กิน จน กิน อิ่ม ลก.

"เขามองดูไปเรือฯ เห็นคนนั้นกินไปเรือฯ กินจนกินอิ่มแหละ"

27. law4 tsi:2 m2 taw2 ʔc74 mtsi:ŋ3 tɕham4 ʔc74

-ที่7- นั้น คน ก็ ตา มาก ลก.

tɕo:2 ɲw:ŋ5 maŋ2 na:j4 maŋ2 ʔuə4 maŋ2 maŋ2 kw:1

ก็ แหงน ค นี้ ค นั้น คไปเรื่อย ๆ จนกระทั่ง

nin3 buə4 tsuəj5 na:j2 taŋ5 kuʔ2 ɲwa:j2 na:j2 ʔc74 puət2

-พวกเขา- นี้ นั้น มัน ข้างบน- นั้น ก็ เห็น

siə:5 tɕien4 tom3 tam5 na:j2 haj3 toŋ5 ne:1

วางกับดัก กล.ทส. ใหญ่ กับดัก(น.) นั้น ได้ เขื่อน ลก.

"น้องคนที่ 7 ตาอยู่ไม่สุขก็แหงนมองคูนั่นคูนี่ คไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งมองขึ้นไป

เหนือบริเวณที่พวกเขานั่งอยู่บนมันนั้นก็เห็นวางกับดักไว้ กับดักนั้นได้เขื่อนอยู่"

28. ʔc74 tɕo:2 maŋ2 na:j2 diəŋ5 dzɕ:4 tshuət4 miŋ3

แล้วก็ ค นั้น ไม้ แยก ออก ไป

ʔu:4 puət2 nin3 kw:5 buə1 tsaw2 go:1 tsaw2 pe:n4

ลก. เห็น เขา พี่ชาย ทั้งหลาย เท้า สั้นเท้า เท้า ฝ่าเท้า

bu:2 buŋ5 biəŋ4 ʔuə4

ระเกะระกะ นั้น

"แล้วก็คูนั่น ไม้แยกออกไป อู้!(อุทาน) เห็นสั้นเท้าฝ่าเท้าของพี่ชายทั้งหลาย
ของเขาระเกะระกะคว่ำข้างหงายข้างอยู่ที่นั่น"

29. tsɔ:4 nin2 ne:1 dzuʔ2 tɔ:n1 ta:j3 tɕo:2 dzuŋ5 tshuət4

เอา เขา ของ มีด น้อย มา(กล.ลล.) ก็ สอด ออก

ɲwa: tɔw5 ʔuə4 miŋ3 tɕo:2 puə4 puə4 puə4 puə4

โหน่ง ไฟ นั้น ไป ก็ เผา เผาไปเรื่อย ๆ

kw:1 nin3 ne:1 dzuʔ2 dzan2 si:4 ne:1

จน เขา ของ มีด แจ้ แดง ลก.

"(เขา)เอามีดพกของเขามาสอดออกไปโหน่งที่ไฟนั้น แล้วก็เผา เผาไป
เรื่อย ๆ จนมีดของเขาแดงแจ้เลย"

30. dziəw5 dziəw5 kw:1 puət2 gin2 guəj5 kw:η2 m4 kw:η1
 ฝนมีดไปเรื่อยๆ จน เห็น --ปุ-- -คลาน-
 ne:1 thaw5 ʔuə4 ta:j3
 ลก. ถึง ที่นั้น มา(กล.ลล.)
 "(เขา)ฝนมีดไปเรื่อยๆจนเห็นปูคลานมาถึงที่นั้น"

31. puə4 tsie2 təw5 ta2 maŋ2 ka:4 puə4 təw5 jo:2
 ก่อ, เพา ติด ไฟ มา ดู ลก. ก่อ ไฟ ก็
 ʔna:η3 dzu:η1 tɕo:2 dit2 n4 dit4 ne:1 miŋ3 dit4
 -ไส้เดือน- ก็ -ดินปัด- ก็ ไป ดัน
 sa:j4 fu2 fuŋ5 fa:t4 ne:1 piə2 nin2 ne:1 mtsiŋ3 miŋ3
 ฐี่เค้า -ฟุ้งกระจาย- ก็ เข้า เขา ของ ตา ไป(กล.ลล.)
 "ก่อกไฟมาดูหน่อฮวี ก่อกไฟไส้เดือนดินปัดๆอยู่ในฐี่เค้า ฟุ้งกระจายเข้าตาของมัน"

เรื่องที่ 6

32. nin3 buə3 ʔɕ:η5 miŋ3 tsəw5 ko:η1 ʔaʔ4 ʔɕ:η5 miŋ3
 พวกเขา อีก ไป ทำ งาน ลก. อีก ไป
 tsəw4* tsəw5 kw:1 ko:η1 ʔɕʔ4 muəŋ5 ʔaʔ4
 ทำไปเรื่อยๆ(ไม่หยุด) จน งาน ก็ เย็น, มีด ลก.
 "พวกเขาจึงออกไปทำงานต่ออีก ทำไปเรื่อยๆ(ไม่หยุด)จนมีดค้ำ"

เรื่องที่ 7

33. ʔuə4 kw:j1 nin3 tɕo:2 miŋ3 sa:w1 ke:m3 sa:w4* sa:w1
 -วันหนึ่ง- เขา ก็ ไป เทียว ป่า เทียวไปเรื่อยๆ(ไม่ได้หยุด)
 kw:1 ʔaʔ4 tɕo:2 miŋ3 thaw5 ʔuə4 tom3 doʔ4 le:n1
 -ก็ไป- ทันทีทันใด ไป ถึง นั้น, ที่นั้น ใหญ่ บึง ข้าง
 "วันหนึ่งเขาก็ไปเที่ยวป่าเที่ยวไปเรื่อยๆ(ไม่ได้หยุด)จนไปถึงที่นั่นที่ข้างบึงใหญ่"

34. puət2 maj3 taw3 ʔoŋ1 nɔː1 ʔɛ74 buʔ2 pjeː1 puj4* puj2
 เห็น มี คน แก่ ลก. ลก. -ผม- ชาวปุกปุยมาก
 ʔuə4 thaw5
 ที่นั่น ถึง
 "เห็นมีชายชราผมชาวปุกปุยมากอยู่ที่นั่น"

35. ʔiː1 tiw3 kit4 kit4 kit4 naːŋ4 diəŋ3 kəw1 nɔː1
 2 เส้น(ลน.) พันกันไปเรื่อยๆ เหมือน, คล้าย ต้นไม้ แก่ ลก.
 "(มังกร) 2 ตัวพันกันไปเรื่อยๆ จนเหมือนกับต้นไม้แก่นะ(ต้นไม้แก่จะมี
 ลักษณะลำต้นบิดเป็นเกลียว)"

36. təj5 taŋ33 ʔɛ74 tɕoː2 puət2 tɕɛː4 ʔa74
 -สักครู่- -ก็- เห็น แก่ ลก.
lun4* lun2 neː1 puŋ5 faj5 m2 tiw3
 (คลายออกจากกันเรื่อยๆไม่หยุด) ลก. ปล่อย เล็ก นั้น ตัว, เส้น (ลน.)
 "สักครู่(เขา)ก็เห็น(มังกรตัวใหญ่)แก้ออกหละ คลายออกการวัดเรื่อยๆ(ไม่หยุด)
 ปล่อยตัวเล็กนั้นออกมา"

เรื่องที่ 8

37. miŋ3 thaw5 puŋ5 tɕuj1 khiːŋ1 miŋ3 hew2 ʔnaːŋ1 piə2
 ไป ถึง ปล่อย, วาง กว๊าย ล้ม ไป เร็วก ุง เข้า
 ʔnaːŋ1 luj2 ŋ4 luj3 neː1 piə2 miŋ2 khwiːŋ1 pwaŋ4 tɕuj1
 ุง ---ปล่อย--- ลก. เข้า ไป ชด เต็ม กว๊าย
 "เธอไปถึงที่วางกว๊ายล้มไป เร็วกใหุ้งเข้า ุงก็ปล่อยเข้าไปชดจนเต็มกว๊าย"

38. toː5 jiə2 tsheːŋ1 ʔnaːŋ1 tɕoː2 khwiːŋ1 khwiːŋ1
 เท ใส กะทะ ุง ก้นที่ก้นใจ ชดเป็นวงไปเรื่อย
 loŋ5
 อย่างเรียบร้อย, อย่างดี
 "(เธอ)เท(ุง)ใสกะทะุงก็ชดเป็นวงก้นที่อย่างดี"

39. wan2 jiət2 muən5 bjw:t2 m4 bjw:t2 ne:1

ต้ม 1 คีน เสียงกาน้ำเดือดพลุกๆ ลก.

"(เธอ)ต้มอยู่ 1 คีน น้ำเดือดพลุกๆเลย"

ตอนที่ 2 : ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา (ประโยคที่มีคำซ้ำรูปแบบต่างๆ
รวม 49 ประโยค)

2.1 คำซ้ำที่เกิดจากกระบวนการซ้ำคำตั้ง

รูปแบบที่ W1

1. jiə1 puət2 haʔ4 ɲuŋ2 m4 pəj1 jiə1 maŋ2 maŋ2 loŋ5

ฉัน เห็น -อะไร- ไม่ รู้ ฉัน มองไปเรื่อยๆ ดี

puət2 pen5 daʔ2 maw3

เห็น เป็น -เสีย-

"ฉันเห็นอะไรไม่รู้ ฉันมองไปเรื่อยๆ จึงเห็นเป็นเสีย"

2. tsəw5 tsa4 ta:j3 tsəj5 buʔ2 pje:1 tsuəj1 tɕien4 ton1

ท่า หวี(น.) มา หวี (ก.) -ผม- นั่ง กล.ทส. ม้านั่ง

tsəj5 tsəj5 thw:4 daw1

หวีไปเรื่อยๆ จรด คีน

"(เขา) ทำหวีมาหวีผม นั่งอยู่ที่ม้านั่งหวีไปเรื่อยๆ (จน)จรดคีน"

3. ku:5 tɕw:ŋ3 tsun2 m2 taw3 tɕan2 da:m3 ne:ŋ1

-นางยักษ์- ไล่ นั้น ลน. คนต่างถิ่น แยก ของ

tsun2 tsun2 tsun2 m4 tsəj2

ไล่ตามไปเรื่อยๆ ไม่ ทัน

"นางยักษ์ไล่ตามคนต่างถิ่นซึ่งแยกของคนนั้นไล่ตามไปเรื่อยๆ (ก็) ไม่ทัน"

4. nin3 maŋ2 maŋ2 maŋ2 puət2 ʔuə4 taw3 naŋ2 naŋ2 naŋ2
 เขา -มองไปเรื่อย- เห็น นั้น คน -กินไปเรื่อย-
 naŋ2 kw:1 naŋ2 pe:w4 ʔaʔ4
 กิน จน กิน อิ่ม ลก.
 "เขามองไปเรื่อย คนนั้น (ก็)กินไปเรื่อยกินจนอิ่มแหละ"

รูปแบบที่ W2

5. fuʔ2 tɕuəŋ4 fa:w5 miŋ3 juŋ3 juŋ3 ja:w3 ja:w3 nəj1
 -เด็ก- ขึ้น ไป ช่อมขึ้นๆ ลงๆ ลก.
 kuʔ2 ɣwaj2 diəŋ5
 "เด็กขึ้นไปช่อมขึ้นๆ ลงๆ อยู่บนต้นไม้ละ"
6. nin3 puŋ5 ma:6 piəʔ2 dəj2 suŋ3 suŋ3 sa:w3 sa:w1 nəj1
 เขา ปล่อย ม้า เข้า ไร่ เพ่นพ่าน ลก.
 "เขาปล่อยม้าเข้าไร่ (มา) เพ่นพ่าน"
7. sop2 diw5 tɕiən4 kuʔ2 ɣwaj2 diəŋ5 nuŋ3 nuŋ3 nɛ:ŋ3 nɛ:ŋ1
 ฟัก แขนว กล.ทส. -ข้างบน- ต้นไม้ --แกว่งไปแกว่งมา--
 "ฟักแขนวอยู่บนต้นไม้แกว่งไปแกว่งมา"
8. təw5 puə4 tsuʔ2 liə4 nuŋ3 nuŋ3 ɣaw3 ɣaw1 nəj
 ไฟ เผา ถูกลวด --บิดไปบิดมา-- ลก.
 "ไฟเผาถูกลวดบิดไปบิดมา"
9. jiə1 puət2 miən3 nuŋ3 nuŋ3 muət2 muət4 nəj1
 ฉั้น เห็น คน ผลุบๆ โผล่ๆ ลก.
 kuʔ2 ɣuə5 ʔuəŋ1
 --ใน- - น้ำ
 "ฉั้นเห็นคนผลุบๆ โผล่ๆ อยู่ในน้ำละ"

10. jiə1 puət2 dza:w5 puən2 tsuʔ2 ʔuəm1 mun3 mun3 miət2 miət4

ฉัน เห็น ลม พัด ถูก น้ำ -กระเพิ่มเป็นระลอก-

"ฉันเห็นลมพัดถูกน้ำกระเพิ่มเป็นระลอก"

11. jiə1 puət2 təw5 puə4 nin2 ne:1 ba2 pje:1

ฉัน เห็น ไฟ ไหม้ เขา ของ -ผม-

nun3 nun3 puət2 puət4 ne:1

หิ้งงอ ลก.

"ฉันเห็นไฟไหม้ผมของเขาหิ้งงอไปมาเลย"

12. nin3 djəw:m3 taʔ2 nat4 nun3 nun3 naʔ naʔ

เขา จับหัด สัปหงก โกงไปโกงมา

"เขาจับหัดสัปหงกโกงไปโกงมา"

รูปแบบที่ W3

13. m4 taw3 fuʔ2 tɕuəj4 khun5 ʔəw:j5 təj3 ʔa1 ne:1 kaʔ2 le:n1

นี้ คน -เด็ก- มักจะ ชอบ มา ของฉัน -อยู่ข้าง-

dzun3 dzen3 dzun4 dzen2 ne:1

-----คลอเคลีย----- ลก.

"เด็กคนนี้มักจะชอบมาคลอเคลียอยู่ข้างฉันละ"

14. jiə1 puət2 nin3 dun3 deŋ3 dun4 deŋ1 nit4 fat4

ฉัน เห็น เขา สะเง้อสะแง้ คิด ใกล้เคียง

ʔa:1 ne:1 pjaw4

ของฉัน บ้าน

"ฉันเห็นเขาสะเง้อสะแง้อยู่ใกล้บ้านของฉัน"

15. ʔuəm1 mun3 miət2 mun4 miət4 ne:1

น้ำ -กระเพิ่ม- ลก.

"น้ำกระเพิ่มละ"

16. nin3 djɔːm3 taʔ2 nat4 nɔŋ3 naʔ2 nɔŋ4 naʔ4
 เขา หลับ สัปหงก โงกไปโงกมา
 "เขาหลับสัปหงกโงกไปโงกมา"

17. nin3 tsəw5 haʔ4 jun2 suŋ3 suə3 suŋ4 suə3
 เขา ทำ -อะไร- ซักซ้าฮืดฮาด
 "เขาทำอะไรซักซ้าฮืดฮาด"

18. keːŋ2 tɕun3 jaŋ tɕaw4 ŋuŋ3 ŋaw3 ŋuŋ4 ŋaw1
 -นอน- เดิน ทาง บิดไปบิดมา
 "นอนเดินบิดไปบิดมา"

รูปแบบที่ พ4

19. miən3 koː5 doʔ2 n4 doʔ4 ɲəj taj3
 คน แก่ งกๆ เงินๆ ลท. มา
 "คนแก่งกๆ เงินๆมา"

20. nin puəŋ2 m4 puəŋ5 mɔːwəŋ4
 เขา ส่ายไปส่ายมา -ศีรษะ-
 "เขาส่ายศีรษะไปมา"

21. nin3 jaŋ3 təj5 tɕaw4 nat2 n4 nat2
 เขา เดิน ลท. ทาง อย่างกระฉับกระฉง
 "เขาเดินอย่างกระฉับกระฉง"

22. mɔj3 jaŋ3 təj5 tɕaw4 tɔːj2 n4 tɔːj2
 เขอ เดิน ลท. ทาง อู้ฮ้อฮ้อ
 "เขอเดินอู้ฮ้อฮ้อ"

23. nin3 tɕe:2 kɔ:1 jan2 tɔj5 tɕaw4 tɕhɔ:ŋ2 n4 tɕhɔ:ŋ1 nɔj1
 เขา ผอม จน เดิน ลก. ทาง เหมือน¹ที่¹ตรงเดินได้ ลก.
 "เขาผอมจนเดินเหมือนที่¹ตรงเดินได้"

24. keŋ2 tɕun3 ŋaw2 ŋ4 ŋaw1 ?iəm1 buə4 diəŋ5
 หนอน - บิดไปมา- อยู่ ใบบน ไม้
 "หนอนบิดไปมาอยู่บนใบบนไม้"

25. m4 taw3 tu:ŋ6 ne:1 kaʔ2 siə1 tɕe:2 n4 tɕe:2
 ไม้ ตัว หมู ของ -ท้อง- กระ⁴เพื่อ²ม²ขึ้น²ลง
 "ท้องของหมูตัว³นี้กระ⁴เพื่อ²ม²ขึ้น²ลง"

26. fuʔ2 tɕuəj4 tu2 ne:ŋ1 tiw2 n4 tiw3
 -เด็ก- ไล่ ชิงช้า แกว่งไปมา
 "เด็กไล่ชิงช้าแกว่งไปมา"

รูปแบบที่ W5

27. m4 puə4 fuʔ2 tɕuəj4 ?mu2 ?muŋ5 ?miw5
 ไม้ พวก, เหล่า -เด็ก- -มอม²นม²ม²ทั้งหมด-

28. m4 puə4 tu:ŋ6 ŋan2 kɔ:1 kaʔ2 naj4 kaʔ2 siə1
 ไม้ พวก, เหล่า หมู กิน จน -สิ่ง¹ของ- -ท้อง-
tu2 tuŋ5 tɕe:2
 ป่อง²ทั้งหมด
 "หมูเหล่านี้กิน¹สิ่ง¹ของจนท้อง¹ป่อง²ทั้งหมด"

รูปแบบที่ W6

29. nɔ:ŋ3 nɔ:ŋ1 nɔ:ʔ2 ?iəm1 kuʔ ŋwaj2 diəŋ5
 ทุกๆตัว นก อยู่ -ข้างบน- ต้นไม้
 "นกทุกๆตัวอยู่บนต้นไม้"

30. jiə1 ŋwəːj3 ŋwəːj1 miŋ3 hɔʔ3 tɔŋ3 liw3
 ฉัน ทุกๆ วัน ไป โรงเรียน อาคาร
 "ฉันไปโรงเรียนทุกวัน"

รูปแบบที่ W7

31. nit2 tsan2 puət2 naːj2 kwəːŋ4* kwəːŋ2 tsəj5 kaʔ2 mɛʔ2
 --ขณะที่-- เห็น นี้ ทุกชีวิตทุกชาติ ไซ้, คือ ชั่วโหด
 tiw4 dzeŋ2
 เหล่า ทั้งหมด
 "ที่เห็นอยู่ในทุกชีวิตทุกชาติคือเหล่าชั่วโหดทั้งหมด"

32. nin3 laː4* laː5 niə2 dzuən5 piəw4
 เขา ทุกเดือนทุกเดือน ประจำ กลับ บ้าน
 "เขากลับบ้านประจำทุกเดือนทุกเดือน"

33. nin3 tsəw5 laj1 naːŋ5 tsəw4* tsəw5 kwəː1 dzeŋ2 ʔaʔ4 loː3
 เขา ทำ ผัก ข้าว ทำมากๆ จนหมด -ลก.-
 "เขาทำกับข้าวทำมากๆจนหมดแหละ"

34. jiə1 haj2 tshie5 buj1 jiə1 muəŋ4* muəŋ5 loŋ5 pen3
 ฉัน ได้ยิน เสียง ดัง นั้น ฟังฟัง ดี เป็น
 nɔʔ2 ne1 tshie5
 นก ของ เสียง
 "ฉันได้ยินเสียงดัง ฉันฟังฟัง ก็รู้ว่าเป็นเสียงนก"

35. nin3 nan2 tɕham4 kwəː1 kaʔ2 siə1 te4* teː2
 เขา กิน มาก จน -ท้อง- ป่องป่อง
 "เขากินมากจนท้องป่องป่อง"

36. puət2 maj3 taw3 ʔoŋ1 nɔː1 buʔ2 pjeː1 puɟ4* puɟ2 ʔuə4 thaw5
 เห็น มี ลน. คนแก่ ลท. -ผม- ชาวปักปุษมีากมาก ที่นั่น ถึง
 "(เขา)เห็นมีคนแก่คนหนึ่งผมชาวปักปุษมีากมากมาถึงที่นี่"

2.2 คำซ้ำที่ไม่ได้เกิดจากกระบวนการซ้ำคำตั้ง (ซ้ำเพื่อเสียง)

รูปแบบที่ R1

37. ɲoŋ3 thaw4 tɕhiə5 fuŋ3 fɔː3 fuŋ4 fɔː1
 ความ หายใจ อากาหายใจผิดปกติ
 "ความหายใจผิดปกติๆ"

38. nin3 thaw4 tɕhiə5 huŋ3 huɟ3 huŋ4 huɟ1
 เขา หายใจ ะววๆ
 "เขาหายใจระววๆ"

39. nin3 thaw4 tɕhiə5 tshuŋ3 tshie3 tshuŋ4 tshie1
 เขา หายใจ อากาหายใจทางปากพะงาๆ
 "เขาหายใจทางปากพะงาๆ"

รูปแบบที่ R2

40. kuʔ2 ɲwəː5 jaŋ3 tɔj5 tɕaw4 pa3 kheŋ3 pa4 kheŋ1
 ทารก เดิน ลท. ทาง "อากาเดินเตาะแตะ"
 "ทารกเดินเตาะแตะ"

41. nin3 puŋ5 diəŋ3 kɔːn1 djaŋ5 pha3 kan3 pha4 kan1 nəj1 miŋ3
 เขา ปล่อย ไม้ ขอน กลิ้ง "มีลักษณะไม้เรียวร้อย" ลท. ไป
 "เขาปล่อยขอนไม้กลิ้งโคลไปแล้ว"

รูปแบบที่ R3

42. nin3 jan3 tɔj5 tɕaw4 peʔ2 peʔ2 paŋ2 paŋ5

เขา เดิน ลก. ทาง อากาศรีบเร่ง

"เขาเดินเอวๆ อย่างรีบเร่ง"

43. kuʔ2 ɲwa:5 jan3 tɔj5 tɕaw4 laʔ2 laʔ2 dzat2 dzat2

-การก- เดิน ลก. ทาง เข้าไปเข้ามา

"การกเดินเข้าไปเข้ามา"

44. məj3 lɔ:4 haʔ4 naj4 taj3 lɔʔ2 lɔʔ2 fɔʔ2 fɔʔ4 ne:1 le:2

เธอ หอบ -อะไร- มา พะรุงพะรัง ลก. ละ

"เธอหอบอะไรมาพะรุงพะรังละ"

รูปแบบที่ R4

45. jiə1 puət2 m2 puə4 mion3 dut2 n4 dut2

ฉัน เห็น นั้น เหล่า คน เคลื่อนไหวขยุกขยิก

"ฉันเห็นคนเหล่านั้นเคลื่อนไหวขยุกขยิก"

46. nin3 tiə1 lun2 n4 lun2 ɲəj1 pjaw4 ke:n1

เธอ พ้อ เลือยไปเลือยมา ลก. เข้า ในห้อง

"พ้อของเธอ(ซึ่งเป็นพญานาค)เลือยไปเลือยมาเข้าในห้อง"

47. nin3 tɕe:4 luɟ1 ke:ŋ2 ŋ4 ke:ŋ4

เขา แก้ เสื้อผ้า กว้างไปกว้างมา

"เขาแก้เสื้อผ้า(นม)กว้างไปกว้างมา"

48. nin3 dziw2 ɲa:ŋ5 ɲəj2 n4 ɲəj2

เขา เคี้ยว ข้าว ช้าเนิบนาบ

"เขาเคี้ยวข้าวช้าเนิบนาบ"

49. nin3 kwe:ŋ4 kwe:ŋ4 ɱ4 tshuət4 ŋət2 ŋ4 ŋət2

เขา พุด พุด ไม่ ออก อักอัก

"เขาพุด(แต่)พุดไม่ออกอักอัก"

ประวัติผู้เขียน

นางสาวสุดจิตต์ วิษุวัตน์ เกิดเมื่อวันที่ 3 เดือนมกราคม พ.ศ. 2506 สำเร็จ
การศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการสอนภาษาอังกฤษ จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2527 แล้วรับราชการครูสังกัดกรมสามัญศึกษาครั้งแรก ที่จังหวัด
เชียงใหม่ ได้มาศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2529 ปัจจุบันได้ย้ายมาประจำอยู่ที่โรงเรียนโยธินบูรณะ กรุงเทพฯ